

**Акціонерне товариство
«ОТП БАНК»**

Комбінована фінансова звітність
та звіт незалежного аудитора
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Зміст

Стор.

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА	1-5
---------------------------	-----

КОМБІНОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ:

Комбінований звіт про прибутки і збитки та інші сукупні доходи	6
Комбінований звіт про фінансовий стан	7
Комбінований звіт про зміни у капіталі	8
Комбінований звіт про рух грошових коштів	9-10

Примітки до комбінованої фінансової звітності:

1. Загальна інформація про діяльність та структура банківської групи	11
2. Операційне середовище	15
3. Основні принципи облікової політики	16
4. Чистий процентний дохід до формування резерву під очікувані кредитні збитки за активами, за якими нараховуються проценти	38
5. Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків за активами, за якими нараховуються проценти	39
6. Комісійні доходи і витрати	40
7. Операційні витрати	40
8. Податок на прибуток	41
9. Грошові кошти та рахунки у національному банку України	42
10. Кошти в банках	43
11. Кредити клієнтам	44
12. Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	48
13. Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	49
14. Інвестиції в дочірню компанію	49
15. Основні засоби та нематеріальні активи	50
16. Активи з права користування	51
17. Інші активи	52
18. Кошти банків та інших фінансових установ	53
19. Рахунки клієнтів	54
20. Орендні зобов'язання	54
21. Субординований борг	55
22. Інші зобов'язання	56
23. Акціонерний капітал, емісійний дохід та інший додатковий капітал	57
24. Умовні та контрактні зобов'язання	58
25. Операції з пов'язаними сторонами	60
26. Справедлива вартість фінансових інструментів	64
27. Управління капіталом	66
28. Політика управління ризиками	68
29. Чисті активи, що належать вкладникам недержавних пенсійних фондів	92
30. Події після дати балансу	92

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Акціонеру АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК»:

Звіт щодо аудиту комбінованої фінансової звітності

Думка

Ми провели аудит комбінованої фінансової звітності АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» («Банк») та інших компаній, що разом утворюють Банківську Групу «ОТП Банк» (надалі — «Банківська Група»), що складається з комбінованого звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2020 року, та комбінованого звіту про прибутки і збитки та інші сукупні доходи, комбінованого звіту про зміни у власному капіталі та комбінованого звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до комбінованої фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, комбінована фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах комбінований фінансовий стан Банківської Групи на 31 грудня 2020 року, та її комбіновані фінансові результати і комбіновані грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Положення Національного банку України (надалі — «НБУ») від 20 червня 2012 року № 254 (зі змінами) «Про порядок регулювання діяльності банківських груп» (зі змінами), як більш детально описано в основі бухгалтерського обліку, що викладена в Примітці 3.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (надалі — «МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит комбінованої фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Банківської Групи згідно з *Кодексом етики професійних бухгалтерів* Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (*Кодекс РМСЕБ*) та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту комбінованої фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Пояснювальний параграф – основа бухгалтерського обліку та обмеження у розповсюдженні та використанні

Ми звертаємо вашу увагу на Примітку 3 до цієї комбінованої фінансової звітності, в якій пояснюється основа бухгалтерського обліку. Ця комбінована фінансова звітність була підготовлена у зв'язку із виконанням вимог НБУ відповідно до Положення НБУ від 20 червня 2012 року № 254 (зі змінами) «Про порядок регулювання діяльності банківських груп» (зі змінами). У зв'язку із цим ця комбінована фінансова звітність може виявитися непридатною для використання в інших цілях. Нашу думку не було модифіковано щодо цього питання.

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту – це питання, які, на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту комбінованої фінансової звітності за поточний період. Це питання розглядалось у контексті нашого аудиту комбінованої фінансової звітності в цілому та враховувалось при формуванні думки щодо цієї комбінованої фінансової звітності. Ми не висловлюємо окремої думки щодо цього питання.

Ключове питання аудиту

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

Резерви на покриття очікуваних кредитних збитків за кредитами клієнтам

Резерви на покриття очікуваних кредитних збитків відображають оцінку менеджменту 12-місячних очікуваних кредитних збитків за активами на Етапі 1 або очікуваних кредитних збитків на весь строк дії інструменту за активами на Етапі 2 та Етапі 3 на звітну дату.

Вони розраховуються на портфельній основі для кредитів зі спільними характеристиками ризику і на індивідуальній основі для істотних кредитів. Розрахунок очікуваних кредитних збитків на портфельній та індивідуальній основі вимагає застосування суджень. Очікувані кредитні збитки на портфельній основі розраховуються за допомогою статистичних моделей, які апроксимують вплив поточних та майбутніх економічних і кредитних умов на великі портфелі кредитів. Вхідні дані для цих моделей є предметом судження керівництва і перегляд моделей є необхідним. Для розрахунку очікуваних кредитних збитків на індивідуальній основі необхідне застосування суджень при оцінці сценаріїв очікуваних майбутніх грошових потоків, пов'язаних з цим кредитом. Також, предметом судження є оцінка того, чи відбулося суттєве збільшення кредитного ризику за активом з моменту його первісного визнання.

Резерви на покриття очікуваних кредитних збитків є ключовим питанням аудиту через суттєвість балансу кредитів клієнтам, що складала 37,831,266 тисяч гривень станом на 31 грудня 2020 року, і суттєвість суджень при розрахунку, включаючи вплив від COVID-19, як зазначено в Примітках 3, 11 та 28.

Наші аудиторські процедури включали:

- Оновлення розуміння процесів та контрольних процедур Банківської Групи щодо визначення суттєвого збільшення кредитного ризику та події дефолту, оцінки ймовірності дефолту, а також оцінки очікуваних кредитних збитків за кредитами та заборгованістю клієнтів.
- Щодо очікуваних кредитних збитків на портфельній основі доречність змін політики моделювання та методології, що використовується для суттєвих кредитних портфелів, була незалежно оцінена із залученням внутрішніх фахівців з актуарних розрахунків та кредитних ризиків, на відповідність стандартам бухгалтерського обліку та ринковим практикам. Ми також оцінили доречність суджень керівництва щодо використовуваних методик розрахунку, сегментації, ідентифікації значного зростання кредитного ризику, періоду статистики для розрахунку показників ймовірності дефолту та показників відшкодування, включаючи макроекономічні коригування та вплив від COVID-19 на використовувані судження. Ми перевірили на вибірковій основі повноту і точність історичних даних, використаних як вхідні дані у колективних моделях, та перевірили припущення щодо прогнозних даних до зовнішніх макроекономічних прогнозів.
- Щодо індивідуальних резервів доречність методології резервування була незалежно оцінена для вибірки кредитів по всьому портфелю, відібраних на основі ризику. Незалежна оцінка суми визнаних очікуваних кредитних збитків була проведена на основі

*Резерви на покриття очікуваних кредитних
збитків за кредитами клієнтам*

детальної інформації щодо кредиту та контрагента з кредитної справи.

- Ми перевірили повноту і точність відповідних приміток до комбінованої фінансової звітності.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за комбіновану фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання комбінованої фінансової звітності відповідно до принципів, викладених у Примітці 3, та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання комбінованої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні комбінованої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Банківської Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати Банківську Групу чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Банківської Групи.

Відповідальність аудитора за аудит комбінованої фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що комбінована фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї комбінованої фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- Ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення комбінованої фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю.

- Отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю.
- Оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом.
- Доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та на основі отриманих аудиторських доказів робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Банківської Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у комбінованій фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити Банківську Групу припинити свою діяльність на безперервній основі.
- Оцінюємо загальне подання, структуру та зміст комбінованої фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує комбінована фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного подання.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їх про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась тим, кого наділено найвищими повноваженнями, ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту комбінованої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання в нашому звіті аудитора крім випадків, якщо законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне розкриття такого питання, або коли за вкрай виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати в нашому звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його корисність для інтересів громадськості.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

16 вересня 2020 року на засіданні Наглядової Ради нас призначили аудиторами Банківської Групи. З урахуванням продовження та поновлення призначень, ми виконували аудиторське завдання з 28 вересня 2018 року по дату цього звіту.

Ми підтверджуємо, що звіт незалежного аудитора узгоджено з додатковим звітом для Наглядової Ради.

Ми підтверджуємо, що ми не надавали послуг, що заборонені МСА чи статтею 6, пунктом 4 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», та що ключовий партнер з аудиту та аудиторська фірма були незалежними по відношенню до Банківської Групи при проведенні аудиту.

Основні відомості про аудиторську фірму

Повне найменування: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ДЕЛОЙТ ЕНД ТУШ ЮКРЕЙНІАН СЕРВІСІЗ КОМПАНІ».

Місцезнаходження та фактичне місце розташування аудиторської фірми: Україна, 01033, м. Київ, вул. Жилианська, 48,50а.

«Товариство з обмеженою відповідальністю «Делойт енд Туш Юкрейніан Сервісез Компані» внесене до розділів «Суб'єкти аудиторської діяльності», «Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності» та «Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності, що становлять суспільний інтерес» Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності АПУ за №1973».

ТОВ Делойт енд Туш Юск

Сертифікований аудитор

Наталя Самойлова

Сертифікат аудитора № 0202
Аудиторської палати України, виданий 24 грудня 2014 року
згідно з рішенням Аудиторської палати України № 304/2
номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів
аудиторської діяльності 102404

ТОВ «Делойт енд Туш Юкрейніан Сервісез Компані»
Україна, 01033, м. Київ, вул. Жилианська, 48, 50а

27 травня 2021 року

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Комбінований звіт про прибутки і збитки та інші сукупні доходи за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	2020	2019
Процентні доходи	4, 25	5,960,752	5,941,139
Процентні витрати	4, 25	(1,782,808)	(2,026,115)
Чистий процентний дохід до формування резерву під очікувані кредитні збитки за активами, за якими нараховуються проценти		4,177,944	3,915,024
Комісійні доходи	6, 25	1,693,848	1,714,574
Комісійні витрати	6, 25	(502,426)	(389,471)
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою та банківськими металами	25	293,204	271,470
Чистий прибуток від операцій з похідними фінансовими інструментами	25	89,887	81,431
Чистий прибуток від інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		87,909	46,119
Чистий збиток від модифікації фінансових активів	28	(18,917)	(12,884)
Формування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків за активами, за якими нараховуються проценти	5, 25	(864,123)	(122,241)
Формування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків за іншими операціями		(202,707)	(46,447)
Інші доходи	25	175,970	192,379
Чистий непроцентний дохід		752,645	1,734,930
Операційний дохід		4,930,589	5,649,954
Операційні витрати	7, 25	(2,327,273)	(2,107,443)
Прибуток до оподаткування		2,603,316	3,542,511
Витрати з податку на прибуток	8	(481,146)	(615,932)
Чистий прибуток за рік		2,122,170	2,926,579
що належить:			
Акціонеру Банківської Групи		2,122,170	2,926,579
Інші сукупні доходи/(збитки):			
Статті, які в подальшому можуть бути рекласифіковані до складу прибутків або збитків:			
Зміна справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		63,141	(17,778)
Інші сукупні доходи/(збитки)		63,141	(17,778)
Всього сукупних прибутків за рік		2,185,311	2,908,801
що належить:			
Акціонеру Банківської Групи		2,185,311	2,908,801

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» та підписано від його імені:

Володимир Мудрий
Голова Правління

Наталія Дюба
Головний бухгалтер

27 травня 2021 року

27 травня 2021 року

Примітки, надані на сторінках 11-92, є невід'ємною частиною цієї комбінованої фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Комбінований звіт про фінансовий стан
станом на 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
АКТИВИ			
Грошові кошти та рахунки у Національному банку України	9	3,510,420	3,139,593
Кошти в банках	10, 25	13,736,333	4,315,031
Кредити клієнтам	11, 25	37,831,266	32,068,799
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	12	6,780,053	3,623,425
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	13	5,901,418	7,212,296
Інвестиції в дочірню компанію	14	139,143	139,143
Основні засоби та нематеріальні активи	15	788,739	669,232
Активи з права користування	16	452,553	202,636
Поточні активи з податку на прибуток		90	64
Відстрочені активи з податку на прибуток	8	76,544	38,747
Інвестиційна нерухомість		27,857	28,152
Інші активи	17, 25	569,604	545,463
ВСЬОГО АКТИВІВ		69,814,020	51,982,581
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків та інших фінансових установ	18, 25	8,712,997	6,433,103
Рахунки клієнтів	19, 25	47,633,375	35,111,458
Орендні зобов'язання	20	456,173	184,078
Поточні зобов'язання з податку на прибуток		81,304	84,827
Чисті активи, що належать вкладникам недержавних пенсійних фондів	29	256,544	-
Субординований борг	21	541,887	433,816
Інші зобов'язання	22, 25	1,297,191	1,086,061
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		58,979,471	43,333,343
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	23	6,240,528	6,240,528
Емісійний дохід	23	405,075	405,075
Інший додатковий капітал	23	1,236,294	1,236,294
Резерв переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		114,357	51,216
Нерозподілений прибуток		2,838,295	716,125
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		10,834,549	8,649,238
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		69,814,020	51,982,581

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» та підписано від його імені:

Володимир Мудрий
Голова Правління

Нагала Дюба
Головний бухгалтер

27 травня 2021 року

27 травня 2021 року

Примітки, надані на сторінках 11-92, є невід'ємною частиною цієї комбінованої фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Комбінований звіт про зміни у капіталі
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

	Акціонерний капітал	Емісійний дохід	Інший додатковий капітал	Резерв переоцінки інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(Накопичений дефіцит)/ Нерозпо- ділений прибуток	Всього капіталу
31 грудня 2018 року	6,240,528	405,075	1,236,294	68,994	(2,210,454)	5,740,437
Зміна справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	-	-	(17,778)	-	(17,778)
Чистий прибуток	-	-	-	-	2,926,579	2,926,579
31 грудня 2019 року	6,240,528	405,075	1,236,294	51,216	716,125	8,649,238
Зміна справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	-	-	63,141	-	63,141
Чистий прибуток	-	-	-	-	2,122,170	2,122,170
31 грудня 2020 року	6,240,528	405,075	1,236,294	114,357	2,838,295	10,834,549

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» та підписано від його імені:

Володимир Мудрий
Голова Правління

Наталя Дюба
Головний бухгалтер

27 травня 2021 року

27 травня 2021 року

Примітки, надані на сторінках 11-92, є невід'ємною частиною цієї комбінованої фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Комбінований звіт про рух грошових коштів
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	2020	2019
Рух грошових коштів від операційної діяльності			
Проценти отримані		6,887,878	5,529,662
Проценти сплачені		(1,777,270)	(1,939,390)
Комісійні доходи отримані		1,709,239	1,723,100
Комісійні витрати сплачені		(502,426)	(397,051)
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою та банківськими металами		197,320	233,102
Чистий прибуток від операцій з похідними фінансовими інструментами		80,170	84,424
Інші доходи отримані		423,335	232,870
Операційні витрати сплачені		(2,013,665)	(1,805,349)
Рух грошових коштів від операційної діяльності до змін операційних активів та зобов'язань		5,004,581	3,661,368
Зміни операційних активів та зобов'язань:			
Зменшення/(збільшення) коштів в банках		473,403	(483,557)
Збільшення кредитів клієнтам		(4,530,273)	(6,078,036)
Збільшення інших активів		(26,942)	(190,437)
(Зменшення)/збільшення коштів банків		(189,987)	187,026
Збільшення рахунків клієнтів		9,214,268	10,248,507
(Зменшення)/збільшення інших зобов'язань		(133,017)	190,996
Грошові кошти отримані від операційної діяльності до оподаткування		9,812,033	7,535,867
Податок на прибуток сплачений		(514,988)	(316,404)
Чисті грошові кошти від операційної діяльності		9,297,045	7,219,463
Рух грошових коштів від інвестиційної діяльності			
Придбання основних засобів, нематеріальних активів		(347,676)	(216,939)
Надходження від реалізації основних засобів та нематеріальних активів та інвестиційної нерухомості		34,412	11,931
Придбання інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(39,866,182)	(36,892,685)
Надходження від реалізації та погашення інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		37,232,814	34,384,496
Придбання інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю		(508,551,359)	(112,055,300)
Надходження від погашення інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю		509,850,000	108,521,000
Чистий вплив грошових коштів від купівлі підприємства	14	-	(139,143)
Отримані дивіденди		1,628	-
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності		(1,646,363)	(6,386,640)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Комбінований звіт про рух грошових коштів
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року (продовження)
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	2020	2019
Рух грошових коштів від фінансової діяльності			
Надходження кредитів, отриманих від міжнародних фінансових установ		4,286,448	3,820,996
Погашення кредитів, отриманих від міжнародних фінансових установ		(3,491,498)	(1,582,788)
Погашення орендних зобов'язань		(151,944)	(161,349)
Інші надходження		43,766	-
Чисті грошові кошти отримані в фінансової діяльності		686,772	2,076,859
Вплив змін курсів іноземних валют на грошові кошти та їх еквіваленти		1,779,921	(759,373)
Вплив зміни структури Банківської Групи		85,552	-
Чисте збільшення грошових коштів та їх еквівалентів		10,202,927	2,150,309
ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ, на початок року	9	6,978,551	4,828,242
ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ, на кінець року	9	17,181,478	6,978,551

Затверджено до випуску керівництвом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ОТП БАНК» та підписано від його імені:

Володимир Мудрий
Голова Правління

27 травня 2021 року

Наталя Дюба
Головний бухгалтер

27 травня 2021 року

Примітки, надані на сторінках 11-92, є невід'ємною частиною цієї комбінованої фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

1. Загальна інформація про діяльність та структура Банківської Групи

Дана комбінована фінансова звітність відображає комбінований фінансовий стан та результати діяльності фінансових установ, що знаходяться під спільним контролем OTP Group, та ведуть свою діяльність в Україні: АТ «ОТП БАНК» (надалі – «Банк») та інші фінансові компанії в Україні під спільним контролем кінцевого акціонера: ТОВ «ОТП Лізинг» та ТОВ «Компанія з управління активами «ОТП Капітал», Відкритий пенсійний фонд «ОТП Пенсія», Недержавний пенсійний фонд «Відкритий пенсійний фонд «ФріФлайт» – що разом утворюють Банківську групу «Банківська Група ОТП» (надалі – «Банківська Група»).

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років АТ «ОТП Банк» був власником 100% частки в статутному капіталі ТОВ «ОТП Факторинг Україна» (Примітка 14). Дана компанія не входить до складу Банківської Групи згідно з рішеннями Національного банку України про затвердження структури власності Банківської Групи та, відповідно, не враховувалась при складанні цієї комбінованої фінансової звітності станом на 31 грудня 2020 та 2019 років.

Ця Банківська Група була визнана згідно з рішенням Комісії Національного банку України з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 13 вересня 2013 року № 673. У 2020 році, згідно з рішенням Комісії Національного банку України з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем від 13 січня 2020 року № 3, структура Банківської Групи була змінена та було додано в склад Банківської Групи Відкритий пенсійний фонд «ОТП Пенсія», Недержавний пенсійний фонд «Відкритий пенсійний фонд «ФріФлайт». Відповідальною особою Банківської Групи виступає АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК».

Структура Банківської Групи:

Станом на 31 грудня 2020 року	Країна здійснення операційної діяльності	Частка власності/ акцій, які беруть участь у голосуванні, (%)	Вид діяльності
АТ «ОТП БАНК»	Україна	-	Банківська діяльність
ТОВ «ОТП Лізинг»	Україна	-	Фінансова оренда
ТОВ «Компанія з управління активами «ОТП Капітал»	Україна	9.9%	Інвестиційна діяльність
Відкритий пенсійний фонд «ОТП Пенсія»	Україна	-	Недержавне пенсійне забезпечення
Недержавний пенсійний фонд «Відкритий пенсійний фонд «ФріФлайт»	Україна	-	Недержавне пенсійне забезпечення

Станом на 31 грудня 2019 року	Країна здійснення операційної діяльності	Частка власності/ акцій, які беруть участь у голосуванні, (%)	Вид діяльності
АТ «ОТП БАНК»	Україна	-	Банківська діяльність
ТОВ «ОТП Лізинг»	Україна	-	Фінансова оренда
ТОВ «Компанія з управління активами «ОТП Капітал»	Україна	9.9%	Інвестиційна діяльність

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

1. Загальна інформація про діяльність у 2020 році (продовження)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК» є банком зі 100% іноземним капіталом. 1 червня 2006 року було підписано угоду про продаж 100% акцій Банку угорському Відкритому акціонерному товариству «Національний Ощадний і Комерційний Банк» (надалі – «OTP Bank Plc.» або «Материнський Банк»). Дозвіл Антимонопольного Комітету України було отримано 15 серпня 2006 року. Згідно з рішенням Комісії Національного банку України (надалі – «НБУ») з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 2 жовтня 2006 року №266 OTP Bank Plc. отримав дозвіл НБУ на придбання 100% акціонерного капіталу Банку.

7 листопада 2006 року до державного реєстру банків здійснено запис про реєстрацію редакції статуту Закритого акціонерного товариства «ОТП Банк» у зв'язку зі зміною назви Банку з Акціонерний комерційний банк «Райффайзенбанк Україна» на Закрите акціонерне товариство «ОТП Банк». Дана подія відбулась після завершення процедури придбання OTP Bank Plc. Акціонерного комерційного банку «Райффайзенбанк Україна», що був заснований на підставі Договору про створення та діяльність Акціонерного комерційного банку «Райффайзенбанк Україна» від 13 листопада 1997 року та рішення Установчих зборів Банку від 28 листопада 1997 року.

На виконання вимог Закону України «Про акціонерні товариства» від 17 вересня 2008 року (зі змінами) та у відповідності з рішенням Загальних зборів акціонерів від 23 квітня 2009 року (Протокол №53) Закрите акціонерне товариство «ОТП Банк» змінило своє найменування на ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк».

У відповідності до Рішення Загальних зборів акціонерів від 5 квітня 2018 року (Протокол №77) ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП Банк» змінило тип акціонерного товариства АТ «ОТП Банк» з публічного на приватне та відповідно змінено найменування на АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК».

Юридична адреса та місцезнаходження Банку: Україна, 01033, м. Київ, вул. Жилианська, 43. Країна реєстрації – Україна.

Банк у своїй діяльності керується Законами України «Про банки та банківську діяльність», «Про акціонерні товариства», «Про цінні папери та фондовий ринок», «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Цивільним кодексом України, Господарським кодексом України, іншим чинним законодавством України, а також нормативно-правовими актами НБУ та інших органів виконавчої влади.

Учасник (акціонер) Банку. Станом на 31 грудня 2020 року єдиним акціонером Банку виступає OTP Bank Plc. (надалі — «ОТП Група»), юридична особа за законодавством Угорщини, розташована за адресою: Угорщина, 1051, м. Будапешт, вул. Надор, 16.

Материнський Банк OTP Bank Plc. є універсальним банком з повним спектром послуг для корпоративних і приватних клієнтів. ОТП Група є провідною фінансовою групою на угорському банківському ринку, яка надає послуги у сфері страхування, нерухомості, факторингу, лізингу та управління інвестиційними та пенсійними фондами.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

1. Загальна інформація про діяльність у 2020 році (продовження)

ОТП Банк Plc. був заснований в 1949 році як державний ощадний банк. Наприкінці 1990 року банк було реорганізовано в публічну компанію з обмеженою відповідальністю та перейменовано у Національний Ощадний і Комерційний банк. Після приватизації, що розпочалася в 1995 році, частка держави в капіталі банку зменшилась до однієї привілейованої («золотої») акції. Наразі більшою частиною акцій банку володіють вітчизняні та іноземні інвестори – приватні та інституційні.

Організаційна структура Банку. Банк здійснює свою діяльність за допомогою регіональної мережі, що складається із 86 безбалансових операційних відділень (2019: 88 відділень) (на базі чотирьох з них працюють регіональні дирекції, зареєстровані НБУ), та регіональної дирекції Київського регіону, створеної в організаційній структурі Головного офісу Банку. Станом на 31 грудня 2020 року кількість працівників Банку становить 3,205 осіб. (2019: 3,362 осіб).

Ліцензії та дозволи Банку. На підставі ліцензії НБУ №191 від 5 жовтня 2011 року Банк надає повний спектр банківських послуг.

Відповідно до чинного законодавства і на підставі відповідних ліцензій Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Банк може здійснювати депозитарну діяльність зберігача цінних паперів та професійну діяльність на фондовому ринку з торгівлі цінними паперами: брокерську діяльність, дилерську діяльність та андерайтинг. Банк не здійснює діяльність у сфері матеріального виробництва, торгівлі, страхування, крім виконання функцій страхового посередника. Банк є повним учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

ТОВ «ОТП Лізинг» було утворене як товариство з обмеженою відповідальністю згідно із законодавством України у червні 2008 року. Основна діяльність компанії полягає в операціях з фінансової оренди. Компанія здійснює діяльність на підставі ліцензії, виданої Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України 31 липня 2008 року.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років єдиним акціонером ТОВ «ОТП Лізинг» є Приватна компанія з обмеженою відповідальністю «ОТП Холдинг Лімітед», Кіпр.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років кінцевою контролюючою стороною виступає Материнський Банк Банківської Групи компаній OTP Bank Plc., юридична особа, зареєстрована згідно із законодавством Угорщини і розташована за адресою: вул. Надор, 16, Будапешт, H-1051, Угорщина.

Станом на 31 грудня 2020 року кількість працівників Компанії становила 124 особи (2019: 110 осіб).

Юридична адреса ТОВ «ОТП Лізинг»: Україна, 01033, м. Київ, вул. Жилинська, буд. 43.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

1. Загальна інформація про діяльність у 2020 році (продовження)

ТОВ «Компанія з управління активами «ОТП Капітал» – компанія під спільним контролем з Банком, статут було зареєстровано 26 липня 2007 року. Основна діяльність компанії полягає в управлінні інвестиційними фондами. Компанія має ліцензію Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України на здійснення діяльності з управління активами інституційних інвесторів серії АД №075876. Строк дії ліцензії – з 29 вересня 2012 року, необмежений.

Часткою 90.1% у ТОВ «Компанія з управління активами «ОТП Капітал» володіє ЗАТ «ОТП Фанд менеджмент Пте.Лтд» (OTP Alapkezelő Zrt), юридична особа, яка зареєстрована відповідно до законодавства Угорщини та входить до Банківської Групи компаній OTP Bank Plc., а часткою у 9.9% володіє Банк.

Юридична адреса ТОВ «Компанія з управління активами «ОТП Капітал»: Україна, 03680, м. Київ, вул. Фізкультури, буд. 28 (Літера «Д»).

Кінцевою контролюючою стороною Банківської Групи є OTP Bank Plc.

Відкритий пенсійний фонд «ОТП Пенсія» – фонд європейського походження було створено у 2008 році, його одноосібним засновником є компанія ТОВ «Компанія з управління активами «ОТП Капітал». Компанія має свідоцтво про державну реєстрацію серії А01 №374304 та свідоцтво про реєстрацію фінансової установи серії ПФ №116, видане Держфінпослуг 26 березня 2009 року.

Юридична адреса відкритого пенсійного фонду «ОТП Пенсія»: Україна, 03680, м. Київ, вул. Фізкультури, буд. 28 (Літера «Д»).

Фонд був створений з метою накопичення пенсійних коштів на користь фізичних осіб, незалежно від місця та характеру їх роботи, для подальшого управління ними, інвестування з отриманням доходу на користь учасників та здійснення пенсійних виплат.

Недержавний пенсійний фонд «Відкритий пенсійний фонд «ФріФлайт» – створено в 2007 році Науково-виробничим підприємством «Укрпромінвест». В серпні 2017 році фонд було передано під управління компанії ТОВ «Компанія з управління активами «ОТП Капітал». А з грудня 2018 року ТОВ «Компанія з управління активами «ОТП Капітал» стала одноосібним засновником фонду. Компанія має свідоцтво про державну реєстрацію серії А00 №772115 та свідоцтво про реєстрацію фінансової установи серії ПФ №90, видане Держфінпослуг 12 березня 2007 року.

Юридична адреса недержавного пенсійного фонду «Відкритий пенсійний фонд «ФріФлайт»: Україна, 03680, м. Київ, вул. Фізкультури, буд. 28 (Літера «Д»).

Предметом діяльності фонду «ФріФлайт» є сукупність організаційних, юридичних та інших передбачених чинним законодавством України дій, спрямованих на здійснення недержавного пенсійного забезпечення учасників фонду з метою отримання ними додаткових до загальнообов'язкового державного пенсійного страхування пенсійних виплат.

2. Операційне середовище

Починаючи з 2016 року, українська економіка демонструвала ознаки стабілізації після років політичної та економічної напруги. У 2020 році українська економіка скоротилася на приблизно 4.4% реального ВВП у результаті спалаху коронавірусної хвороби COVID-19 та відповідних державних обмежувальних заходів, запроваджених з метою запобігання поширенню COVID-19 (2019: зростання реального ВВП у розмірі близько 3.2%), але втримала помірний рівень інфляції у розмірі 5.0% (2019: 4.1%) разом з незначною девальвацією національної валюти (приблизно на 4.4% щодо долару США та 6.4% щодо євро у порівнянні із середніми показниками за попередній рік).

Україна продовжує обмежувати свої політичні та економічні зв'язки із Росією, беручи до уваги анексію Криму, автономної республіки у складі України, а також збройний конфлікт із сепаратистами у деяких районах Луганської та Донецької областей. У результаті цього українська економіка продовжує переорієнтовуватись на ринок Європейського Союзу («ЄС»), реалізуючи весь потенціал поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі із ЄС, а також інші ринки.

Для подальшого сприяння провадженню господарської діяльності в Україні НБУ у 2019 році ліквідував вимогу щодо обов'язкового продажу надходжень в іноземній валюті, відмінив усі ліміти на репатріацію дивідендів і поступово знизив свою облікову ставку вперше за останні два роки, з 18.0% в квітні 2019 року до 11.0% у січні 2020 року. Облікова ставка була надалі знижена у 2020 році, та складає 6.0% з 12 червня 2020 року.

Рівень макроекономічної невизначеності в Україні у 2020 році продовжував залишатися високим у силу існування значної суми державного боргу, яка підлягає погашенню у 2021 році, що вимагає мобілізації суттєвого внутрішнього та зовнішнього фінансування в умовах, коли на ринках країн, які розвиваються, виникає все більше проблем із джерелами фінансування. Подальше економічне зростання залежить, великою мірою, від успіху українського уряду в реалізації запланованих структурних реформ та ефективного співробітництва з Міжнародним валютним фондом («МВФ»).

Поточний довгостроковий рейтинг дефолту емітента в іноземній та національній валюті, присвоєний Україні рейтинговим агентством Fitch, був зафіксований на рівні показника «В», а прогноз переглянутий із «позитивного» на «стабільний» у квітні 2020 року.

Із початку 2020 року у світі став швидко поширюватися новий коронавірус (COVID-19), що призвело до того, що Всесвітня організація охорони здоров'я («ВООЗ») у березні 2020 року оголосила про початок пандемії. Заходи, які вживають багато країн для стримування поширення COVID-19, призводять до значних операційних складнощів для багатьох компаній і завдають істотного впливу на світові фінансові ринки. Оскільки ситуація швидко розвивається, COVID-19 може істотно вплинути на діяльність багатьох компаній у різних секторах економіки, включно, але не обмежуючись, порушенням операційної діяльності у результаті призупинення або закриття виробництва, порушенням ланцюгів постачань, карантинном персоналу, зниженням попиту та труднощами з отриманням фінансування. Окрім того, Банківська Група може зіштовхнутися з іще більшим впливом COVID-19 у результаті його негативного впливу на глобальну економіку та основні фінансові ринки. Істотність впливу COVID-19 на операційну діяльність Банківської Групи великою мірою залежить від тривалості та поширення впливу вірусу на світову та українську економіку.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики

Мета складання комбінованої фінансової звітності та основа бухгалтерського обліку. Цю комбіновану фінансову звітність було підготовлено у зв'язку із виконанням вимог Національного банку України відповідно до Положення НБУ № 254 від 20 червня 2012 року (зі змінами) «Про порядок регулювання діяльності банківських груп». Цю комбіновану фінансову звітність підготовлено із використанням основи комбінування як визначено Положенням НБУ № 134 від 9 квітня 2012 року «Про порядок ідентифікації та визнання банківських груп».

Згідно з Положенням НБУ № 134 від 9 квітня 2012 року «Про порядок ідентифікації та визнання банківських груп», ця комбінована фінансова звітність формується шляхом комбінації фінансових звітностей компаній, які провадять свою діяльність в Україні та є фінансовими компаніями, а також мають спільного кінцевого акціонера разом із Банком. Станом на 31 грудня 2020 року у Банківську Групу «Банківська Група ОТП» входять: АТ «ОТП БАНК», ТОВ «ОТП Лізинг», ТОВ «Компанія з управління активами «ОТП Капітал», Відкритий пенсійний фонд «ОТП Пенсія» та Недержавний пенсійний фонд «Відкритий пенсійний фонд «ФріФлайт». Ця Банківська Група була визнана згідно з рішенням Комісії Національного банку України з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем від 13 січня 2020 року № 3.

Станом на 31 грудня 2019 року у Банківську Групу «Банківська Група ОТП» входили: АТ «ОТП БАНК», ТОВ «ОТП Лізинг», ТОВ «Компанія з управління активами «ОТП Капітал». Дана структура Банківської Групи була визначена згідно з рішенням Комісії Національного банку України з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 13 вересня 2013 року № 673.

Цю комбіновану фінансову звітність підготовлено у відповідності до Міжнародних стандартів фінансової звітності (надалі – «МСФЗ»), прийнятих Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (надалі – «РМСБО»), та тлумачень, випущених Комітетом з тлумачень Міжнародної фінансової звітності (надалі – «КТМФЗ»).

Дана комбінована фінансова звітність представлена у тисячах українських гривень, якщо не зазначено інше.

Дана комбінована фінансова звітність була підготовлена за методом історичної собівартості, за винятком оцінки за справедливою вартістю певних фінансових інструментів.

Банківська Група веде свій бухгалтерський облік наступним чином:

- Банк керується нормативними вимогами щодо організації бухгалтерського обліку та звітності в банківських установах України з урахуванням основних положень МСФЗ;
- ТОВ «ОТП Лізинг» керується нормативними вимогами щодо організації бухгалтерського обліку та звітності в фінансових установах з урахуванням основних положень МСФЗ;
- ТОВ «Компанія з управління активами «ОТП Капітал», Відкритий пенсійний фонд «ОТП Пенсія» та Недержавний пенсійний фонд «Відкритий пенсійний фонд «ФріФлайт» керуються Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку України щодо форми подання форм звітності з урахуванням положень МСФЗ щодо порядку обліку.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Ця комбінована фінансова звітність була підготовлена на основі бухгалтерських записів, які Банківська Група веде у відповідності із МСФЗ.

Основа комбінації. Дана комбінована фінансова звітність включає фінансову звітність підприємств, що здійснюють діяльність в Україні, знаходяться під спільним контролем кінцевого акціонера. Перелік підприємств, що комбінуються, представлено у Примітці 1.

Контроль досягається тоді, коли контролююча сторона:

- має владні повноваження щодо об'єкта інвестування;
- зазнає ризиків або має права щодо змінних результатів діяльності об'єкта інвестування; та
- має здатність використовувати свої владні повноваження щодо об'єкта інвестування для впливу на свої результати.

Фінансова звітність підприємств, що комбінуються, включається у комбіновану фінансову звітність Банківської Групи з дати, коли кінцева контролююча сторона отримує контроль над підприємством, та припиняється, коли вона втрачає контроль над підприємством, але, не раніше затвердження зміненої структури банківської групи НБУ.

У фінансову звітність підприємств, що комбінуються, вносяться коригування для приведення їхньої облікової політики у відповідність до облікової політики Банківської Групи.

Комбінована фінансова звітність була підготовлена на такій основі:

- активи, зобов'язання, прибутки або збитки підприємств, що входять до Банківської Групи, були агреговані у всіх періодах, що надаються;
- всі операції та залишки по операціях між підприємствами Банківської Групи були виключені;
- всі операції та залишки за операціями з підприємствами, що знаходяться під контролем кінцевого акціонера, але не входять до Банківської Групи, класифікуються як операції з пов'язаними сторонами;
- капітал, активи та зобов'язання були агреговані. Відповідно, залишок нерозподіленого прибутку Банківської Групи, представляє собою нерозподілений прибуток підприємств, що входять до Банківської Групи.

Безперервна діяльність. Комбінована фінансова звітність була підготовлена на основі припущення, що Банківська Група здатна продовжувати свою діяльність на безперервній основі у найближчому майбутньому. Керівництво та акціонер мають намір і в подальшому розвивати діяльність Банківської Групи в Україні. На думку керівництва, застосування припущення щодо здатності Банківської Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі є адекватним, враховуючи належний рівень достатності капіталу, наміри акціонера надавати підтримку Банківській Групі, а також історичний досвід, який свідчить, що короткострокові зобов'язання будуть рефінансовані у ході звичайної господарської діяльності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Функціональна валюта. Позиції, включені в комбіновану фінансову звітність Банківської Групи, виражені у валюті, що найкращим чином відповідає економічній сутності подій та умов, що стосуються Банківської Групи («функціональна валюта»). Функціональною валютою даної комбінованої фінансової звітності є українська гривня. Всі значення заокруглені до цілих тисяч гривень, якщо не вказано інше.

Взаємозалік. Фінансові активи та зобов'язання згортаються, а в комбінованому звіті про фінансовий стан відображається згорнутий залишок, якщо Банківська Група має юридичне право здійснювати залік відображених у комбінованому звіті про фінансовий стан сум та має намір або зробити взаємозалік, або реалізувати актив та погасити зобов'язання одночасно. Доходи і витрати не згортаються у комбінованому звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи, за виключенням тих випадків, коли це вимагається або дозволяється МСФЗ або відповідним тлумаченням, при цьому такі випадки окремо розкриваються в обліковій політиці Банківської Групи. При обліку передачі фінансового активу, яка не веде до припинення визнання такого активу, Банківська Група не згортає переданий актив та пов'язане з ним зобов'язання.

Застосування нових стандартів та поправок до них. Наведені нижче поправки до стандартів і інтерпретацій, застосовні до Банківської Групи, починаючи з 1 січня 2020 року, але істотно не вплинули на Банківську Групу:

Поправки до МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу»	«Визначення бізнесу»
Поправки до МСБО 1 «Подання фінансової звітності» та МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки»	«Визначення суттєвості»
Поправки до концептуальної основи фінансової звітності	«Поправки до посилань концептуальної основи стандартів МСФЗ»
Поправки до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» та МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації»	«Реформа відсоткової ставки та її вплив на фінансову звітність»
Поправки до МСФО 16 «Оренда»	«Поступки з оренди, пов'язані з пандемією COVID-19»

Застосування нових стандартів та інтерпретацій не привело до істотних змін облікових політик Банківської Групи, що впливають на звітні дані поточного та попереднього періоду.

Суттєві облікові політики

Чисті процентні доходи. Процентні доходи і витрати для усіх фінансових інструментів визнаються у статті «Чистий процентний дохід» як процентні доходи та процентні витрати в комбінованому звіті про прибутки або збитки із використанням методу ефективної ставки відсотка. Проценти за фінансовими інструментами, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, включаються до складу руху справедливої вартості протягом періоду.

Ефективна ставка відсотка являє собою ставку, яка точно дисконтує очікувані потоки грошових коштів від фінансового інструмента протягом очікуваного строку використання фінансового інструмента або, коли доцільно, коротшого періоду до чистої балансової вартості фінансового активу або фінансового зобов'язання. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються з урахуванням всіх договірних умов за інструментом.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Розрахунок ефективної ставки відсотка включає усі гонорари, сплачені або отримані сторонами договору, які супроводжують і безпосередньо стосуються конкретної кредитної угоди, витрати на здійснення операції та інші премії або дисконти. Для фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, витрати на здійснення операції визнаються у складі прибутку або збитку на момент первісного визнання.

Процентні доходи/процентні витрати розраховуються із застосуванням ефективної ставки відсотка до валової балансової вартості фінансових активів, не знецінених у результаті дії кредитного ризику (тобто за амортизованою вартістю фінансового активу до коригування із використанням будь-якого резерву на покриття очікуваних кредитних збитків), або амортизованої вартості фінансових зобов'язань. Для фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику, процентні доходи розраховуються із застосуванням ефективної ставки відсотка до амортизованої вартості фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику (тобто валової балансової вартості, за вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків). Для придбаних або створених фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику, ефективна ставка відсотка відображає очікувані кредитні збитки під час визначення майбутніх потоків грошових коштів, які передбачається отримати від фінансового активу.

Комісійні доходи/витрати. Комісійні доходи і витрати включають комісії, які не є невід'ємною частиною ефективної ставки відсотка (див. вище). Комісії, включені до цієї частини комбінованого звіту про прибутки або збитки Банківської Групи, включають, окрім іншого, комісії, які нараховуються за обслуговування кредиту, плату за відсутність використання, яка стосується кредитних зобов'язань, коли мало ймовірно, що вони приведуть до виникнення конкретної кредитної угоди, та комісії за організацію синдикативного кредиту.

Комісійні витрати стосовно послуг обліковуються тоді, коли відповідні послуги будуть отримані.

Фінансові активи. Усі фінансові активи визнаються і припиняють визнаватися на дату торгівлі, коли операція придбання або продажу фінансового активу здійснюється за договором, умови якого вимагають доставку фінансового активу протягом часового періоду, визначеного відповідним ринком, і первісно оцінюються за справедливою вартістю, плюс витрати на операцію, за виключенням фінансових активів, які класифіковані як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку. Витрати на операцію, які безпосередньо стосуються придбання фінансових активів, які класифіковані як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, визнаються негайно у складі прибутку або збитку.

Вимагається, щоб усі визнані фінансові активи, які входять у сферу застосування МСФЗ 9, у подальшому оцінювались за амортизованою вартістю або справедливою вартістю на основі бізнес-моделі підприємства для управління фінансовими активами та характеристиками потоків грошових коштів за договорами від фінансових активів.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Зокрема:

- Боргові інструменти, які утримуються у рамках бізнес-моделі, метою якої є збирання потоків грошових коштів за договорами і яка має потоки грошових коштів за договорами, які є виплатами суто основної суми та процентів (SPPI), у подальшому оцінюються за амортизованою вартістю.
- Боргові інструменти, які утримуються у рамках бізнес-моделі, метою якої є як збирання потоків грошових коштів за договорами, так і продаж боргових інструментів і яка має потоки грошових коштів за договорами, які є суто виплатами основної суми та процентів (SPPI), у подальшому оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів.
- Усі інші боргові інструменти (тобто боргові інструменти, які управляються на основі справедливої вартості або утримуються для продажу) та інвестиції у капітал оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку.

Боргові інструменти за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів. Банківська Група визначає класифікацію та оцінку фінансових активів на основі характеристик грошових потоків за договорами від активів і бізнес-моделі Банківської Групи для управління активами.

Для активу, який має класифікуватись та оцінюватись за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, його договірні умови повинні спричиняти грошові потоки, які є суто виплатами основної суми та процентів від непогашеної суми основного боргу.

Для цілей тестування стосовно суто виплат основної суми та процентів основна сума являє собою справедливую вартість фінансового активу на момент первісного визнання. Ця основна сума може змінюватись протягом строку дії фінансового активу (наприклад, якщо відбуваються погашення основної суми). Проценти включають компенсацію за вартість грошей у часі, за кредитний ризик, пов'язаний із непогашеною основною сумою, протягом конкретного періоду часу і за інші основні кредитні ризики та витрати, а також маржу прибутку. Оцінка суто виплат основної суми та процентів здійснюється у валюті, у якій деноміновано цей фінансовий актив.

Грошові потоки за договорами, які є суто виплатами основної суми та процентів, відповідають основній кредитній угоді. Договірні умови, які вводять схильність до ризиків або волатильність до грошових потоків за договорами і які не пов'язані із основною кредитною угодою, такі як схильність до змін у цінах на капітал або цін на товари, не викликають грошових потоків за договорами, які є суто виплатами основної суми та процентів. Створений або придбаний актив може бути базовою кредитною угодою незалежно від того, чи є він кредитом за своєю правовою формою.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Оцінка бізнес-моделей для управління фінансовими активами виконується на дату первісного застосування МСФЗ 9 для визначення класифікації фінансового активу. Бізнес-модель застосовується ретроспективно до всіх фінансових активів, які існують на дату первісного застосування МСФЗ 9. Банківська Група визначає бізнес-моделі на рівні, який відображає те, яким чином групи фінансових активів управляються разом для досягнення конкретної бізнес-цілі. Бізнес-модель Банківської Групи не залежить від намірів керівництва щодо окремого інструмента; тому оцінка бізнес-моделі виконується на більш високому рівні агрегування, ніж на основі окремого інструмента.

Банківська Група має більше однієї бізнес-моделі для управління своїми фінансовими інструментами, які відображають те, яким чином Банківська Група управляє своїми фінансовими активами для генерування грошових потоків. Бізнес-моделі Банківської Групи визначають, чи виникнуть грошові потоки у результаті збирання грошових потоків за договорами, продажу фінансових активів або того чи іншого разом.

Банківська Група розглядає усю доступну відповідну інформацію під час здійснення оцінки бізнес-моделі. Однак, ця оцінка не виконується на основі сценаріїв, які Банківська Група не очікує обґрунтовано, що вони відбудуться, таких як так звані «песимістичні» або «стресові» сценарії. Банківська Група враховує усі доступні важливі докази, такі як:

- яким чином показники діяльності бізнес-моделі та фінансових активів, утримуваних в рамках цієї бізнес-моделі, оцінюються і доводяться до відома провідного управлінського персоналу підприємства;
- ризики, які впливають на показники ефективності бізнес-моделі (та фінансові активи, утримувані в рамках цієї бізнес-моделі) і, зокрема, спосіб, у який цими ризиками управляють; та
- яким чином відбувається компенсація для менеджерів бізнесу (наприклад, чи базується сума компенсації на справедливій вартості активів, якими управляють, чи на зібраних грошових потоках за договорами).

На момент первісного визнання фінансового активу Банківська Група визначає, чи є нові визнані фінансові активи частиною бізнес-моделі, яка існує, і чи відображають вони початок дії нової бізнес-моделі. Банківська Група здійснює переоцінку своїх бізнес-моделей кожного звітного періоду для визначення того, чи змінилися бізнес-моделі у порівнянні з попереднім періодом. Для поточного звітного періоду Банківська Група не виявила змін у своїх бізнес-моделях.

Коли борговий інструмент, який оцінюється за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі іншого сукупного доходу, припиняє визнаватися, накопичений прибуток/збиток, раніше визнаний у складі іншого сукупного доходу, змінює свою класифікацію з капіталу на прибуток або збиток. І навпроти, для інвестиції у капітал, визначеної як така, що оцінюється за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі іншого сукупного доходу, накопичений прибуток/збиток, раніше визнаний у складі іншого сукупного доходу, не змінює свою класифікацію у подальшому на прибуток або збиток, але переводиться до складу капіталу. Боргові інструменти, які у подальшому оцінюються за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі іншого сукупного доходу, підлягають зменшенню корисності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку. Фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, є:

- активами з потоками грошових коштів за договорами, які не є виплатами тільки основної суми та процентів; або/та
- активами, які утримуються у бізнес-моделі, яка не призначена для збирання потоків грошових коштів за договорами або утримується для їхнього збирання чи продажу; або
- активами, визначеними як такі, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, із використання варіанту справедливої вартості.

Ці активи оцінюються за справедливою вартістю, причому будь-які прибутки/збитки, які виникають у результаті переоцінки, визнаються у складі прибутку або збитку.

Зміни класифікації. Якщо бізнес-модель, за якою Банківська Група утримує фінансові активи, змінюється, то фінансові активи, які зазнали впливу, змінюють свою класифікацію. Вимоги до класифікації та оцінки, які стосуються нової категорії, застосовуються перспективно із першого дня першого звітного періоду після змін у бізнес-моделі, які призводять до зміни класифікації фінансових активів Банківської Групи. Зміни у грошових потоках за договорами розглядаються у рамках облікової політики у розділі «Зміни і припинення визнання фінансових активів», як описано нижче.

Зменшення корисності. Банківська Група визнає резерв на покриття очікуваних кредитних збитків за такими фінансовими інструментами, які не оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку:

- грошові кошти та їх еквіваленти;
- кошти в банках;
- кредити клієнтам;
- інвестиційні цінні папери;
- інші фінансові активи;
- випущені договори фінансових гарантій та кредитні зобов'язання.

За виключенням придбаних або створених фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику (які розглядаються окремо нижче), очікувані кредитні збитки вимагається оцінювати за рахунок резерву під збитки у сумі, яка дорівнює:

- очікуваним кредитним збиткам на період 12 місяців, тобто очікуваним кредитним збиткам на весь термін дії активу, які виникають із таких подій дефолту, що можуть настати протягом 12 місяців після звітної дати (відносяться до Етапу 1); або
- очікуваним кредитним збиткам на весь строк дії активу, тобто очікуваним кредитним збиткам на весь строк дії активу, які виникають з усіх подій дефолту протягом строку дії фінансового інструмента (відносяться до Етапу 2 та Етапу 3).

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків на весь строк дії активу вимагається формувати для фінансового інструмента, якщо кредитний ризик за цим фінансовим інструментом істотно збільшився з моменту первісного визнання. Для всіх інших фінансових інструментів очікувані кредитні збитки оцінюються у сумі, яка дорівнює 12-ти місячним очікуваним кредитним збиткам.

Очікувані кредитні збитки являють собою зважену на ймовірність оцінку теперішньої вартості кредитних збитків. Вони оцінюються як теперішня вартість різниці між грошовими потоками, що належать Банківській Групі за договором, та грошовими потоками, які Банківська Група передбачає отримати і які впливають зі зважування численних майбутніх економічних сценаріїв, дисконтованих за ефективною ставкою відсотка активу:

- для невикористаних кредитних зобов'язань очікувані кредитні збитки являють собою різницю між теперішньою вартістю різниці між грошовими потоками за договорами, належними для Банківської Групи, якщо власник зобов'язання знімає кошти з кредиту, та грошовими потоками, які Банківська Група передбачає отримати, якщо кошти з кредиту знімаються; та
- для договорів фінансових гарантій очікувані кредитні збитки являють собою різницю між очікуваними виплатами для відшкодування власнику гарантованого боргового інструмента, за вирахуванням будь-яких сум, які Банківська Група передбачає отримати від власника, дебітора або іншої сторони.

Банківська Група оцінює очікувані кредитні збитки на індивідуальній основі або колективній основі для портфелів кредитів, які мають аналогічні характеристики ризиків. Оцінка резерву на покриття очікуваних кредитних збитків базується на теперішній вартості очікуваних грошових потоків від активу із використанням первісної ефективної ставки відсотка активу, незалежно від того чи оцінюється він на індивідуальній чи колективній основі.

Фінансові активи, знецінені у результаті дії кредитного ризику. Фінансовий актив є знеціненим у результаті дії кредитного ризику, коли відбулися одна або більше подій, які мають негативний вплив на очікувані майбутні грошові потоки від фінансового активу. Фінансові активи, знецінені у результаті дії кредитного ризику, відносяться до активів Етапу 3. Докази зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику включають дані, які піддаються спостереженню, про такі події:

- значні фінансові труднощі позичальника або емітента;
- порушення умов договору, наприклад дефолт або прострочення виплат;
- кредитор позичальника, з економічних або договірних причин, які стосуються фінансових труднощів позичальника, надає позичальнику поступку, яку інакше кредитор навіть і не розглядав би;
- зникнення активного ринку для фінансового активу у результаті дії фінансових труднощів; або
- придбання фінансового активу зі значною знижкою, яка відображає понесені кредитні збитки.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Між тим може виявитися неможливим виявити єдину конкретну подію; комбінований вплив декількох подій може спричинити зменшення корисності фінансових активів у результаті дії кредитного ризику. Банківська Група оцінює, чи зазнали боргові інструменти, які є фінансовими активами, які оцінюються за амортизованою собівартістю або справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику на кожен звітний дату. Для оцінки того, чи зазнали суверенні та корпоративні боргові інструменти зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику, Банківська Група розглядає такі фактори як дохідність облігацій, кредитні рейтинги та здатність позичальника отримати фінансування.

Кредит вважається знеціненим у результаті дії кредитного ризику, коли позичальнику надається поступка у силу погіршення його фінансового стану, якщо тільки не існують докази того, що у результаті надання поступки ризик неотримання грошових потоків за договорами істотно зменшився і немає інших показників зменшення корисності. Для фінансових активів, за якими поступки передбачені, але не надаються, актив вважається знеціненим у результаті дії кредитного ризику, коли існують докази, які піддаються спостереженню, щодо зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику, включно з відповідністю визначення дефолту. Визначення дефолту (див. нижче) включає індикатори малої ймовірності здійснення оплати і припинення виплат, якщо виплата сум прострочена на 90 днів або більше.

Придбані або створені фінансові активи, знецінені у результаті дії кредитного ризику. До придбаних або створених фінансових активів, знецінених у результаті дії кредитного ризику, ставляться інакше, тому що активи зазнали зменшення корисності у результаті дії кредитного ризику на момент первісного визнання. Для цих активів Банківська Група визнає усі зміни в очікуваних кредитних збитках на увесь період дії інструмента з моменту первісного визнання як резерв під збитки, причому будь-які зміни визнаються у складі прибутку або збитку. Сприятлива зміна для таких активів створює прибуток від зменшення корисності.

Визначення дефолту. Критично важливим для визначення очікуваних кредитних збитків є визначення дефолту. Визначення дефолту використовується під час оцінки суми очікуваних кредитних збитків і визначенні того, чи базується резерв на очікуваних кредитних збитках на 12 місяців чи на весь період дії інструмента, оскільки дефолт є компонентом ймовірності дефолту (PD), який впливає як на оцінку очікуваних кредитних збитків, так і на виявлення істотного збільшення кредитного ризику.

Банківська Група розглядає такі елементи як складові події дефолту:

- позичальник здійснив прострочення на більш ніж 90 днів за будь-яких суттєвим зобов'язанням перед Банківською Групою; або
- позичальник, скоріш за все, не виплатить свої кредитні зобов'язання перед Банківською Групою у повному обсязі.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Під час оцінки того, чи існує мала ймовірність виплати позичальником своїх кредитних зобов'язань, Банківська Група враховує як якісні, так і кількісні показники. Оцінювана інформація залежить від виду активу, наприклад, у корпоративному кредитуванні якісним показником, який використовується, є порушення фінансових умов, що не стосується роздрібного кредитування. Кількісні показники, такі як статус прострочення та невиплата за іншими зобов'язаннями того самого контрагента, є основними вхідними даними у цьому аналізі. Банківська Група використовує різноманітні джерела інформації для оцінки дефолту, власними даними так і із зовнішніх джерел.

Значне зростання кредитного ризику. Банківська Група здійснює моніторинг усіх фінансових активів, виданих кредитних зобов'язань та договорів фінансових гарантій, до яких застосовуються вимоги щодо зменшення корисності, для оцінки того, чи відбулося значне зростання кредитного ризику з моменту первісного визнання. Якщо відбулося значне зростання кредитного ризику, Банківська Група здійснить оцінку резерву під збитки на основі очікуваних кредитних збитків скоріше на весь строк дії інструмента, ніж на 12 місяців.

Під час оцінки того, чи збільшився кредитний ризик за фінансовим інструментом істотно з моменту первісного визнання, Банківська Група порівнює ризик настання дефолту за фінансовим інструментом на звітну дату на основі залишку строку до терміну погашення інструмента із ризиком настання дефолту, який очікувався для залишку строку до терміну погашення на дату первісного визнання, коли фінансовий інструмент був визнаний уперше. Під час здійснення такої оцінки Банківська Група бере до уваги як кількісну, так і якісну інформацію, яка є обґрунтованою та корисною, включно з історичним досвідом та прогновною інформацією, яка доступна без докладання надмірних витрат чи зусиль, на основі історичного досвіду Банківської Групи та експертної кредитної оцінки, включно з прогновною інформацією.

Коли актив стає простроченим на 30 днів, Банківська Група приймає, що відбулося суттєве збільшення кредитного ризику, і актив знаходиться на Етапі 2 моделі зменшення корисності, тобто резерв на покриття очікуваних кредитних збитків за активами оцінюється як очікувані кредитні збитки на весь строк дії інструмента.

Зміна і припинення визнання фінансових активів. Зміна фінансового активу відбувається тоді, коли переглядаються договірні умови, які регулюють грошові потоки від фінансового активу або зазнають інших змін у періоді між первісним визнанням та погашенням фінансового активу. Зміна впливає на суму та/або строки грошових потоків за договором або негайно, або на певну майбутню дату. Окрім того, запровадження або коригування чинних фінансових умов за чинним кредитом являтиме собою зміну, навіть якщо ці нові або скориговані фінансові умови ще не впливають на грошові потоки негайно, але можуть вплинути на грошові потоки у залежності від того, чи буде виконуватись фінансова умова, чи ні (наприклад, зміна щодо збільшення процентної ставки, яка виникає у випадку порушення фінансових умов).

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Банківська Група переглядає кредити, надані клієнтам, які зазнають фінансових труднощів, для максимального збільшення їх повернення та мінімізації ризику дефолту. Відмова від примусового стягнення кредиту застосовується у випадках, коли, незважаючи на те, що позичальник вжив усіх достатніх зусиль для його виплати згідно з первісними договірними умовами, існує високий ризик настання дефолту або дефолт уже відбувся, і позичальник, як очікується, зможе виконати переглянуті умови. До переглянутих умов у більшості випадків належать подовження термінів погашення кредиту, зміни у строках грошових потоків від кредиту (погашення основної суми та процентів), скорочення суми належних до виплати грошових потоків (списання основної суми та процентів) і внесення поправок до фінансових умов. Банківська Група має розроблену політику щодо відмов від примусового стягнення заборгованості, яка застосовується до корпоративного та роздрібного кредитування.

Банківська Група має розроблену політику щодо відмов від примусового стягнення заборгованості, яка застосовується до корпоративного та роздрібного кредитування.

Коли у фінансовий актив вноситься модифікація, Банківська Група оцінює, чи призводить ця зміна до припинення визнання. Згідно з політикою Банківської Групи модифікація призводить до припинення визнання, коли вона спричиняє виникнення суттєво інших умов.

У випадку, коли фінансовий актив припиняє визнаватися, відбувається переоцінка резерву на покриття очікуваних кредитних збитків на дату припинення визнання для визначення чистої балансової вартості активу на цю дату. Різниця між цією переглянutoю балансовою вартістю і справедливою вартістю нового фінансового активу з новими умовами призведе до виникнення прибутку або збитку після припинення визнання. Новий фінансовий актив матиме резерв на покриття збитків, який оцінюється на основі 12-ти місячних очікуваних кредитних збитків, за виключенням, коли новий кредит вважається створеним активом, який знецінився у результаті дії кредитного ризику. Це застосовується у випадку, коли справедлива вартість нового кредиту визнається зі значною знижкою у порівнянні з його переглянutoю номінальною вартістю, тому що залишається високий ризик дефолту, який не зменшився у результаті модифікації.

Банківська Група здійснює моніторинг кредитного ризику модифікованих фінансових активів за рахунок оцінки якісної та кількісної інформації, такої як чи має позичальник статус такого, що прострочує виплати за новими умовами.

Коли договірні умови фінансового активу змінюються, і ця модифікація не призводить до припинення визнання, Банківська Група визначає, чи не збільшився кредитний ризик фінансового активу суттєво з моменту первісного визнання.

Для фінансових активів, змінених у рамках політики Банківської Групи щодо відмов від примусового стягнення заборгованості у випадку, коли зміна не призвела до припинення визнання, оцінка ймовірності дефолту відображає здатність Банківської Групи зібрати змінені грошові потоки з урахуванням попереднього досвіду Банківської Групи з аналогічними діями щодо відмови від примусового стягнення заборгованості, а також різноманітних поведінкових показників, включно з показниками виплат позичальника, щодо змінених умов за договором. Якщо кредитний ризик залишається значно вищим, ніж очікувалося на момент первісного визнання, резерв під збитки продовжуватиме оцінюватись у сумі, яка дорівнює очікуваним кредитним збиткам протягом всього строку дії інструмента.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Резерв під збитки за утримуваними від примусового стягнення кредитами загалом оцінюватиметься тільки на основі очікуваних кредитних збитків на 12 місяців, коли існують докази того, що позичальник покращив поведінку з виплат після зміни, що привело до сторнування раніше значного збільшення кредитного ризику.

У випадку, коли модифікація не призводить до припинення визнання, Банківська Група розраховує прибуток/збиток від зміни, порівнюючи валову балансову вартість до і після зміни (за виключенням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків). В подальшому Банківська Група оцінює очікувані кредитні збитки для модифікованого активу, коли очікувані грошові потоки, які виникають з модифікованого фінансового активу, включаються до розрахунку очікуваних нестач грошових коштів від первісного активу.

Банківська Група припиняє визнавати фінансовий актив лише тоді, коли спливає строк дії договірних прав на грошові потоки від активу (включно із закінченням строку, яке виникає у результаті зміни на суттєво інші умови), або коли фінансовий актив і усі суттєві ризики та винагороди від володіння активом передаються іншому підприємству. Якщо Банківська Група ані передає, ані зберігає усі суттєві ризики та винагороди від володіння і продовжує контролювати переданий актив, Банківська Група визнає свою збережену частку в активі і відповідне зобов'язання на суми, які вона може бути змушена виплатити. Якщо Банківська Група зберігає усі суттєві ризики та винагороди від володіння переданим фінансовим активом, Банківська Група продовжує визнавати фінансовий актив і також визнає забезпечену позику на суму отриманих надходжень.

Після повного припинення визнання фінансового активу різниця між балансовою вартістю активу та сумою компенсації отриманої та накопиченим прибутком/збитком, який був визнаний у складі інших сукупних доходів та накопичений у складі капіталу, визнається у складі прибутку або збитку, за виключенням інвестиції у капітал, визначеної як така, що оцінюється за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, коли накопичений прибуток/збиток, раніше визнаний у складі інших сукупних доходів, у подальшому не змінює свою класифікацію на прибуток або збиток.

Списання. Кредити та боргові цінні папери списуються, коли у Банківської Групи немає обґрунтованих очікувань щодо відшкодування фінансового активу (повністю або частково). Це відбувається тоді, коли Банківська Група визначає, що у позичальника немає активів або джерел доходів, які можуть генерувати достатні грошові потоки для погашення сум, які підлягають списанню. Списання являє собою подію припинення визнання. Банківська Група може застосувати примусові дії до списаних фінансових активів. Відшкодування у результаті примусових дій Банківської Групи приводить до прибутку від зменшення корисності. Списання кредитів та боргових цінних паперів не призводить до припинення позовної діяльності. Суми списаних активів протягом 2020 року розкриті у Примітці 5.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Подання резерву під очікувані кредитні збитки у комбінованому звіті про фінансовий стан. Резерви під очікувані кредитні збитки подаються у комбінованому звіті про фінансовий стан таким чином:

- для фінансових активів, що оцінюються за амортизованою вартістю: як вирахування з валової балансової вартості активів;
- для боргових інструментів, що оцінюються за справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів: жодного резерву на покриття збитків не визнається у комбінованому звіті про фінансовий стан, оскільки їхня балансова вартість є справедливою вартістю.
- для кредитних зобов'язань та договорів фінансових гарантій: як резерв.

Фінансові зобов'язання. Фінансові зобов'язання класифікуються або як фінансові зобов'язання, які оцінюються за справедливою вартістю, через прибуток або збиток», або «інші фінансові зобов'язання.

Інші фінансові зобов'язання. Інші фінансові зобов'язання, включно з депозитами та позиками, первісно оцінюються за справедливою вартістю, за вирахуванням витрат на операцію. У подальшому інші фінансові зобов'язання оцінюються за амортизованою собівартістю із використанням методу ефективної ставки відсотка.

Ефективна ставка відсотка є методом розрахунку амортизованої собівартості фінансового зобов'язання та розподілу процентних витрат протягом відповідного періоду. Щодо детальної інформації про ефективну ставку див. розділ «Чисті процентні доходи» вище.

Припинення визнання фінансових зобов'язань. Банківська Група припиняє визнавати фінансові зобов'язання тоді і тільки тоді, коли зобов'язання Банківської Групи виконані, анульовані або спливає строк їхньої дії. Різниця між балансовою вартістю фінансового зобов'язання, визнання якого було припинене, і компенсацією виплаченою або до виплати визнається у складі прибутку або збитку.

Договори фінансових гарантій. Договір фінансової гарантії являє собою договір, який вимагає від особи, яка його видала, здійснити визначені платежі для відшкодування особі, яка його утримує, збитків, понесених у результаті того, що певний дебітор не виконає належних платежів згідно з умовами боргового інструмента.

Договори фінансових гарантій, які видала Банківська Група, первісно оцінюються за справедливою вартістю і у подальшому оцінюються за більшою з величин:

- суми резерву під збитки, як визначено у відповідності до МСФЗ 9; та
- первісно визнаної суми, за вирахуванням, коли доцільно, накопиченої суми доходу, визнаного згідно з політикою Банківської Групи щодо визнання доходів.

Договори фінансових гарантій подаються як резерви у комбінованому звіті про фінансовий стан, а оцінка подається у складі формування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків за іншими операціями.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Банківська Група як орендодавець. Банківська Група як орендодавець визнає активи за угодами про фінансову оренду у комбінованому звіті про фінансовий стан та подає їх як заборгованість клієнтів, первісно оцінює їх у сумі, яка дорівнює сумі чистої інвестиції в оренду. У подальшому визнання фінансових доходів відбувається на основі моделі, яка відображає постійну періодичну ставку прибутку від чистої інвестиції Банківської Групи у фінансову оренду.

Грошові кошти та їх еквіваленти. Грошові кошти та рахунки у НБУ для цілей складання комбінованого звіту про фінансовий стан включають готівку в касі та залишки на кореспондентських та строкових депозитних рахунках у НБУ. Для цілей складання комбінованого звіту про рух грошових коштів до грошових коштів та їх еквівалентів включають активи, які можуть бути вільно конвертовані у відповідну суму грошових коштів протягом короткого періоду часу, а саме: готівку в касі, необмежені у використанні залишки на кореспондентських рахунках у НБУ, кошти, розміщені в банках, та угоди зворотного продажу з первісним строком погашення до 90 днів, за виключенням гарантійних депозитів та інших обмежених у використанні залишків на рахунках. При складанні комбінованого звіту про рух грошових коштів сума обов'язкового мінімального резерву, який депонується у НБУ, не включається до еквівалентів грошових коштів через існуючі обмеження щодо його використання.

Договори РЕПО і зворотного РЕПО. Цінні папери, продані за угодами про зворотний викуп («РЕПО»), обліковуються як забезпечені операції фінансування, при цьому цінні папери, продані за договорами РЕПО, продовжують відображатися у комбінованому звіті про фінансовий стан, а зобов'язання контрагента включається до сум виплат за операціями РЕПО у складі депозитів і залишків коштів в інших банках або поточних рахунків і депозитів клієнтів залежно від ситуації. Різниця між ціною продажу і ціною зворотного викупу являє собою витрати на виплату процентів і визнається у прибутку або збитку протягом строку дії угоди про зворотний викуп за методом ефективної ставки відсотка. Цінні папери, придбані за угодами про зворотний продаж («зворотне РЕПО»), обліковуються як суми до отримання за операціями зворотного продажу у складі коштів у банках або кредитів клієнтам залежно від ситуації. Різниця між ціною придбання та ціною продажу являє собою процентний дохід і визнається у прибутку або збитку протягом строку дії угоди про зворотний продаж за методом ефективної ставки відсотка. Якщо активи, придбані за угодою про зворотний продаж, продаються третім особам, зобов'язання щодо повернення цінних паперів обліковується як зобов'язання і оцінюється за справедливою вартістю.

Похідні фінансові інструменти. У ході звичайної господарської діяльності Банківська Група укладає різноманітні договори похідних фінансових інструментів, включаючи форвардні договори та свопи, призначені для управління валютним ризиком та ризиком ліквідності, а також для цілей торгівлі. Похідні фінансові інструменти, що використовуються Банківською Групою, не призначені для хеджування і не кваліфікуються для обліку хеджування. Похідні фінансові інструменти первісно відображаються за справедливою вартістю на дату укладення договору і в подальшому переоцінюються до справедливої вартості на кожну звітну дату. Похідні фінансові інструменти відображаються як активи, коли їхня справедлива вартість має позитивне значення, і як зобов'язання, коли від'ємне.

Оподаткування. Витрати з податку на прибуток представляють собою суму витрат з поточного та відстроченого податків.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Поточний податок на прибуток. Витрати за поточним податком на прибуток базуються на оподаткованому прибутку за рік. Оподатковуваний прибуток відрізняється від фінансового прибутку до оподаткування, відображеного у комбінованому звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи, оскільки не включає статей доходів або витрат, які оподатковуються або відносяться на витрати в інші роки, а також виключає статті, які ніколи не оподатковуються і не відносяться на витрати в цілях оподаткування. Витрати Банківської Групи за поточним податком розраховуються з використанням податкової ставки, яка діяла протягом звітного періоду.

Відстрочений податок на прибуток. Це податок, який, як очікується, повинен бути сплачений або відшкодований за різницями між балансовою вартістю активів та зобов'язань у комбінованій фінансовій звітності та відповідною податковою базою, яка використовується при розрахунках оподаткованого прибутку та обліковується за методом балансових зобов'язань. Відстрочені податкові активи визнаються з урахуванням ймовірності отримання у майбутньому оподаткованого прибутку, за рахунок якого можуть бути реалізовані тимчасові різниці, які відносяться на витрати. Такі активи не визнаються, якщо тимчасові різниці виникають внаслідок первісного визнання інших активів та зобов'язань у рамках операції, яка не впливає на розмір податкового чи бухгалтерського прибутку.

Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кожну звітну дату та зменшується у тій мірі, в якій більше не існує ймовірності наявності оподаткованого прибутку, якого буде достатньо для повного або часткового відшкодування такого активу.

Відстрочений податок визнається у комбінованому звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи, крім тих випадків коли він пов'язаний зі статтями, які безпосередньо відносяться до статей капіталу, при цьому відстрочений податок також визнається у складі капіталу.

В Україні також існують інші податки, якими обкладається діяльність Банківської Групи. Ці податки включені як компонент операційних витрат у комбінованому звіті про прибутки і збитки та інші сукупні доходи.

Інвестиції в дочірню компанію. Фінансові інвестиції в дочірню компанію відображаються на дату балансу за їх первісною вартістю. Витрати на операції, пов'язані з придбанням інвестиції, збільшують суму такої інвестиції на дату її придбання.

Фінансові інвестиції в дочірню компанію на дату балансу обліковуються за собівартістю з урахуванням зменшення корисності. Банківська Група визнає зменшення корисності інвестицій в дочірню компанію як витрати звітного періоду в разі наявності об'єктивних доказів, що свідчать про зменшення їх корисності.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Основні засоби та нематеріальні активи. Основні засоби та нематеріальні активи відображаються за первісною історичною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та будь-якого визнаного збитку від знецінення.

Історична вартість основних засобів складається з їх первісної вартості з урахуванням усіх витрат, пов'язаних з придбанням, доставкою, монтажем і введенням в експлуатацію зазначених активів.

Усі нематеріальні активи Банківської Групи мають кінцевий термін використання і включають переважно програмне забезпечення та ліцензії на право користування програмними продуктами.

Сума амортизації нараховується на балансову вартість основних засобів та нематеріальних активів з метою поступового списання активів протягом очікуваного строку їх корисного використання. Амортизація розраховується з використанням прямолінійного методу.

В 2020 році строки корисного використання основних засобів та нематеріальних активів переглядалися, строк корисного використання нематеріальних активів визначається, згідно з «Положенням про порядок обліку основних засобів та нематеріальних активів АТ «ОТП Банк».

Об'єкт основних засобів та матеріальних активів припиняє визнаватися після вибуття або коли більше не очікується отримання майбутніх економічних вигід від продовження використання цього активу.

В кінці кожного звітного періоду Банківська Група оцінює, чи є якісь ознаки того, що корисність актива може зменшитись. Якщо балансова вартість активів перевищує очікувану вартість відшкодування, вона знижується до вартості відшкодування.

Умовні активи. Не визнаються у комбінованому звіті про фінансовий стан, але розкриваються у примітках до комбінованої фінансової звітності у тому випадку, коли є ймовірним надходження економічних вигід.

Умовні зобов'язання. Не визнаються у комбінованому звіті про фінансовий стан, але розкриваються у примітках до комбінованої фінансової звітності, за виключенням випадків, коли ймовірність вибуття ресурсів у результаті погашення є незначною.

Забезпечення. Визнаються, коли Банківська Група має існуюче юридичне або конструктивне зобов'язання, яке виникло у результаті минулих подій, і ймовірно, що для погашення цього зобов'язання потрібне використання ресурсів, які втілюють у собі певні економічні вигоди; причому розмір таких зобов'язань можна достовірно оцінити. Забезпечення оцінюються у відповідності з МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи», який вимагає застосування оцінки та судження керівництва.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Чисті активи, що належать вкладникам недержавних пенсійних фондів. Вартість чистих активів, що належать вкладникам недержавних пенсійних фондів, визначається як різниця між активами та зобов'язаннями фондів.

Інвестиційна діяльність з активами фондів здійснюється відповідно до затвердженої інвестиційної декларації та вимог Закону «Про недержавне пенсійне забезпечення». Інвестиційна декларація є документом, який визначає інвестиційну політику фондів. В інвестиційній декларації відображаються основні напрями інвестування активів фондів та обмеження інвестиційної діяльності з пенсійними активами, встановлені у межах загальних вимог та обмежень інвестиційної діяльності, визначених законодавством. Інвестиційна декларація та зміни до неї розробляються і затверджуються керівними органами фондів.

Пенсійні активи, що накопичуються у фондах, використовуються для цілей їхньої інвестиційної діяльності, виконання зобов'язань фондами перед його учасниками та оплати витрат, пов'язаних зі здійсненням недержавного пенсійного забезпечення з урахуванням обмежень, встановлених законодавством.

Програми пенсійного забезпечення. Відкритий пенсійний фонд «ОТП Пенсія» та Недержавний пенсійний фонд «Відкритий пенсійний фонд «ФріФлайт» здійснюють свою діяльність, використовуючи пенсійні програми з визначеним внеском. Програми з визначеним внеском — програми пенсійного забезпечення, згідно з якими суми, що підлягають виплаті у вигляді пенсійного забезпечення, визначаються відповідно до внесків, сплачених до фонду, і отриманого від них інвестиційного доходу.

Інструменти власного капіталу. Інструмент власного капіталу — це будь-який договір, що підтверджує право на залишкову частку в активах Банківської Групи після вирахування всіх його зобов'язань. Інструменти капіталу, випущені Банківською Групою, відображаються в сумі надходжень за ними за вирахуванням прямих витрат на їх випуск.

Акціонерний капітал та емісійний дохід. Внески до акціонерного капіталу визнаються за первісною вартістю. Емісійний дохід виникає при перевищенні суми внесених коштів над номінальною вартістю випущених акцій. Прибутки та збитки від реалізації власних акцій відносяться до емісійного доходу.

Дивіденди від простих акцій визнаються у складі капіталу як зменшення капіталу в тому періоді, в якому вони були оголошені.

Резерви капіталу. Резерви, відображені у складі капіталу (інших сукупних доходів) у комбінованому звіті про фінансовий стан Банківської Групи, включають резерв переоцінки, який включає зміни справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Витрати на персонал. Витрати на заробітну плату, внески до загальнодержавних соціальних фондів, оплачувані щорічні відпустки, виплати за листками непрацездатності, премії, а також негрошові винагороди нараховуються в тому році, у якому відповідні послуги надавалися працівниками. Банківська Група згідно із законодавством України здійснює перерахування внесків (зборів) до таких загальнодержавних соціальних фондів: пенсійного, соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття та соціального страхування від нещасних випадків.

Кошти, що перераховуються до загальнодержавних соціальних фондів, визнаються витратами Банківської Групи в міру їх здійснення. В складі витрат на персонал відображаються витрати на формування резервів на оплату відпусток та виплату премій. Банківська Група не має жодних інших зобов'язань за виплатами після звільнення працівників або інших істотних виплат, які потребують нарахування.

Операції з іноземною валютою. Комбінована фінансова звітність Банківської Групи представлена в українській гривні, валюті основного економічного середовища, в якому веде свою операційну діяльність Банківська Група (функціональній валюті). Монетарні активи та зобов'язання, виражені у валютах, які відрізняються від функціональної валюти Банківської Групи (іноземних валютах), перераховуються в українську гривню за відповідними офіційними курсами обміну валют, які діють на звітну дату.

Балансові активи та зобов'язання в іноземній валюті відображаються у комбінованому звіті про фінансовий стан за офіційним курсом, що діяв на дату їх виникнення, та переоцінюються за курсом на звітну дату. Доходи і витрати в іноземній валюті відображаються за офіційним курсом, що діяв на дату їх виникнення, а не на дату розрахунків, а при застосуванні касового методу – за курсом на день розрахунку. Усі отримані прибутки та збитки, які виникають у результаті такого перерахування, включаються до складу чистого прибутку/(збитку) від операцій з іноземною валютою.

Курси обміну валют. Офіційні курси гривні до іноземних валют станом на 31 грудня 2020 та 2019 років, які використовувала Банківська Група при підготовці даної комбінованої фінансової звітності, представлені таким чином:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Гривня/1 долар США	28.2746	23.6862
Гривня/1 євро	34.7396	26.4220

Зміни у форматі комбінованої фінансової звітності. За потреби, порівняльні дані були скориговані для приведення їх у відповідність змінам у форматі комбінованої фінансової звітності за поточний рік.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Нові і переглянуті прийняті МСФЗ. Банківська Група не застосовувала таких нових і переглянутих МСФЗ, які були випущені, але ще не набули чинності:

Стандарти/тлумачення	Набувають чинності для річних облікових періодів, які починаються на або після:
Поправки до МСБО 1 «Подання фінансової звітності» – Розкриття облікових політик	1 січня 2023 року
Поправки до МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» – Визначення облікових оцінок	1 січня 2023 року
МСФЗ 17 «Страхові контракти»	1 січня 2023 року
Поправки до МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність» та МСБО 28 «Інвестиції в асоційовані компанії» – Продаж або внесок активів в угодах між інвестором і його асоційованою компанією або спільним підприємством	Дата не визначена
Поправки до МСБО 1 «Подання фінансової звітності» – Класифікація зобов'язань на короткострокові та довгострокові	1 січня 2023 року
Реформа базової процентної ставки (IBOR) – поправки до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» та МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації», МСФЗ 4 «Страхові контракти» і МСФЗ 16 «Оренда» – етап 2	1 січня 2021 року
Поправки до МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу» – Посилання на концептуальну основу МСФЗ	1 січня 2022 року
Поправки до МСБО 16 «Основні засоби» – Надходження до ймовірного використання	1 січня 2022 року
Поправки до МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи» – Обтяжливі контракти – вартість виконання контракту	1 січня 2022 року
Щорічне удосконалення МСФЗ за період 2018-2020, Поправки до МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності», МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», МСБО 41 «Сільське господарство», МСФЗ 16 «Оренда»	1 січня 2022 року

Очікується, що нові стандарти, що зазначені в таблиці, не будуть мати значного впливу на комбіновану фінансову звітність Банківської Групи.

Сфери застосування істотних суджень керівництва та джерела невизначеності

оцінок. При підготовці комбінованої фінансової звітності згідно з МСФЗ від керівництва Банківської Групи вимагається робити оцінки та припущення, які впливають на відображені суми активів та зобов'язань, розкриття умовних активів та зобов'язань на звітну дату, а також відображених у комбінованій фінансовій звітності сум доходів і витрат протягом звітного періоду.

Керівництво здійснює свої оцінки та приймає професійні судження на постійній основі. Оцінки та судження керівництва ґрунтуються на історичному досвіді та різних інших факторах, які, на їхню думку, є доцільними в даних обставинах. Фактичні результати можуть відрізнятися від даних оцінок в залежності від різних припущень або умов.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Істотні припущення

Оцінка бізнес-моделі. Класифікація і оцінка фінансових активів залежить від результатів тестування щодо виплат тільки основної суми та процентів, а також бізнес-моделі. Банківська Група визначає бізнес-модель на рівні, який відображає те, яким чином групи фінансових активів управляються разом для досягнення конкретної бізнес-цілі. Ця оцінка включає використання суджень, які відображають усі відповідні докази, включно зі способами оцінки показників діяльності активів та оцінки їхніх показників, ризику, які впливають на показники діяльності активів і способи їхнього управління, а також те, яким чином відбувається компенсація менеджерів, що здійснюють управління активами. Банківська Група здійснює моніторинг фінансових активів, які оцінюються за амортизованою собівартістю або справедливою вартістю, із відображенням переоцінки у складі інших сукупних доходів, які припиняють визнаватися до настання терміну їхнього погашення, для того, щоб зрозуміти причину їхнього вибуття, і чи відповідають такі причини цілі господарської діяльності, заради якої ці активи утримуються. Моніторинг є частиною постійної оцінки Банківської Групи того, чи продовжує бізнес-модель, заради якої утримуються залишки фінансових активів, залишатися доречною і, якщо вона перестає бути доречною, чи відбулися зміни у бізнес-моделі та, відповідно, перспективні зміни у класифікації цих активів.

Суттєве збільшення кредитного ризику. Очікувані кредитні збитки оцінюються як резерв, який дорівнює 12-ти місячним очікуваним кредитним збиткам для активів Етапу 1 або очікуваним кредитним збиткам на весь строк дії інструментів для активів Етапу 2 або Етапу 3. Актив переходить до Етапу 2, коли його кредитний ризик значно зростає з моменту первісного визнання. МСФЗ 9 не визначає те, що входить до значного зростання кредитного ризику. Під час оцінки того, чи збільшився кредитний ризик активу істотно, Банківська Група враховує якісну та кількісну обґрунтовану та корисну прогнозу інформацію.

Створення груп активів з аналогічними характеристиками кредитного ризику. Коли очікувані кредитні збитки оцінюються на колективній основі, фінансові активи групуються на основі спільних характеристик ризику. Банківська Група здійснює постійний моніторинг доречності характеристик кредитного ризику для оцінки того, чи продовжують вони залишатися аналогічними. Це вимагається для забезпечення того, щоб, у випадку зміни характеристик кредитного ризику, існував спосіб належного перерозподілу активів за сегментами. У результаті цього можуть бути створені нові портфелі або активи перейти до портфеля, який вже існує і краще відображає аналогічні характеристики кредитного ризику цієї групи активів. Перерозподіл портфелів за сегментами та рух між портфелями стають поширенішими, коли відбувається значне зростання кредитного ризику (або коли таке значне зростання анулюється), і таким чином активи переходять з групи 12-ти місячних очікуваних кредитних збитків до активів на весь строк дії інструментів, або навпаки, але це також може відбуватися у рамках портфелів, які продовжують оцінюватися на тій само основі як 12-ти місячні очікувані кредитні збитки чи на весь строк дії інструментів, але сума очікуваних кредитних збитків змінюється, оскільки кредитний ризик портфелів є іншим.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Моделі і припущення, які використовуються. Банківська Група використовує різноманітні моделі та припущення під час оцінки справедливої вартості фінансових активів, а також під час оцінки очікуваних кредитних збитків. Судження застосовуються під час виявлення найдоречнішої моделі для кожного виду активів, а також під час визначення припущень, використаних у цих моделях, включно з припущеннями, які стосуються основних факторів кредитного ризику.

Джерела невизначеності в оцінках. Нижче перераховані основні оцінки, які керівництво використовувало в процесі застосування облікової політики Банківської Групи і які надають найбільш істотний вплив на суми, відображені у комбінованій фінансовій звітності.

Ймовірність дефолту. Ймовірність дефолту є ключовим сигналом у вимірюванні рівня кредитних збитків. Ймовірність дефолту – це оцінка на заданому часовому горизонті, розрахунок якої включає історичні дані, припущення і очікування майбутніх умов.

Рівень збитку у випадку дефолту. Збитки у випадку дефолту є оцінкою збитків, які виникнуть при дефолті. Він ґрунтується на різниці між грошовими потоками, належними за договором, і тими, які кредитор очікував би отримати, з урахуванням грошових потоків від забезпечення.

Визначення кількості, відносної ваги прогнозних сценаріїв та визначення прогнозної інформації, що відноситься до кожного із сценаріїв. Під час оцінки очікуваних кредитних збитків Банківська Група використовує обґрунтовану та підтверджену прогнозу інформацію, яка базується на припущеннях щодо майбутнього руху різних економічних факторів і те, яким чином ці фактори впливатимуть один на одного.

Справедлива вартість будівель та споруд, що отримані у якості забезпечення. Вартість будівель та споруд (нерухомості), що отримані у якості забезпечення кредитних операцій, визначається Банківською Групою за справедливою вартістю. Оскільки станом на 31 грудня 2020 року активний ринок для певних типів будівель та споруд відсутній, а існуючі стандарти та правила оцінки майна не містять алгоритму визначення ринкової вартості, то фактично, при визначенні вартості заставного майна застосовується оціночна вартість, яка в більшій мірі спирається на професійну думку фахівців з оцінки, ніж на ринкові фактори. Оцінка справедливої вартості нерухомості вимагає формування суджень та застосування припущень щодо порівнянності об'єктів майна та інших факторів. Виходячи з вищенаведеного, резерв під збитки може зазнати впливу від застосування оціночної вартості заставного майна. Облікові оцінки, пов'язані з оцінкою нерухомості в умовах відсутності ринкових цін, які формуються на активному ринку, є основним джерелом виникнення невизначеності оцінки, тому що: (i) їй властива висока мінливість від періоду до періоду, та (ii) визнання зміни оцінок може потенційно мати суттєвий вплив.

Оцінка спроможності позичальника погасити заборгованість за кредитом за рахунок власних коштів. Банківська Група оцінює грошові потоки від бізнесу на основі аналізу фінансових звітностей позичальника та оцінці фінансових коефіцієнтів (таких як EBITDA, достатність капіталу та інших).

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

Справедлива вартість інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід. При оцінці справедливої вартості інвестицій, Банківська Група використовує ринкові дані в тій мірі, в якій вони доступні. Якщо такі дані відсутні, Банківська Група використовує моделі оцінки для визначення справедливої вартості своїх фінансових інструментів (деталі зазначено у Примітці 26).

Термін оренди та коефіцієнт дисконтування активів з права користування та орендних зобов'язань. Оцінка терміну оренди зазвичай включає суттєві судження Банківської Групи щодо можливості продовження договору оренди, його розірвання орендарем або орендодавцем, можливих штрафів за розірвання та інших регуляторних обмежень щодо продовження договору оренди. Коефіцієнт дисконтування (або ставка додаткових запозичень орендаря) визначається, використовуючи суттєві судження, оскільки розраховується як ставка відсотка, яку орендар сплатив би, щоб позичити на подібний строк та з подібним забезпеченням коштів, які необхідні для того, щоб отримати актив, за вартістю подібний до активу з права користування за подібних економічних умов.

Первісне визнання операцій з пов'язаними сторонами. У ході звичайної діяльності Банківська Група здійснює операції з пов'язаними сторонами. МСФЗ 9 вимагає обліковувати фінансові інструменти при початковому визнанні за справедливою вартістю. За відсутності активного ринку таких операцій, для того щоб визначити, чи здійснювались такі операції за ринковими або неринковими цінами та ставками, використовують професійне судження. Підставою для таких суджень є ціноутворення щодо подібних фінансових інструментів та операцій з ними, у тому числі аналіз ефективної ставки та параметрів укладених угод.

Податкове законодавство. Внаслідок наявності в українському господарському, зокрема, податковому, законодавстві положень, які дозволяють більш ніж один варіант тлумачення, а також внаслідок практики, яка склалася в загалом нестабільному економічному середовищі через довільне тлумачення податковими органами різних аспектів економічної діяльності, Банківська Група, можливо, буде змушена визнати додаткові податкові зобов'язання, штрафи та пеню у разі, якщо податкові органи піддадуть сумніву певне тлумачення, засноване на судженні керівництва Банківської Групи. Податкові записи залишаються відкритими для перегляду податковими органами протягом трьох років.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

4. Чистий процентний дохід до формування резерву під очікувані кредитні збитки за активами, за якими нараховуються проценти

Чистий процентний дохід до формування резерву під очікувані кредитні збитки за активами, за якими нараховуються проценти, представлений таким чином:

	2020	2019
Процентні доходи		
Процентні доходи, розраховані з використанням ефективної процентної ставки:		
Процентні доходи за кредитами клієнтам	3,839,538	3,893,865
Процентні доходи за інвестиціями, що оцінюються за амортизованою собівартістю	540,223	433,937
Процентні доходи за інвестиціями, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	374,316	235,510
Процентні доходи за кредитами, що надані за операціями РЕПО	13,535	58,705
Процентні доходи за коштами в банках	13,438	82,828
Всього процентних доходів розрахованих з використанням ефективної процентної ставки	4,781,050	4,704,845
Інші процентні доходи:		
Процентні доходи за фінансовим лізингом	1,101,180	1,043,102
Інші процентні доходи	78,522	193,192
Всього інших процентних доходів	1,179,702	1,236,294
Всього процентних доходів	5,960,752	5,941,139
Процентні витрати		
Процентні витрати, розраховані з використанням ефективної процентної ставки:		
Процентні витрати за рахунками клієнтів	(1,311,073)	(1,593,452)
Процентні витрати за коштами банків та інших фінансових установ	(446,097)	(399,341)
Всього процентних витрат розрахованих з використанням ефективної процентної ставки	(1,757,170)	(1,992,793)
Інші процентні витрати:		
Процентні витрати за орендними зобов'язаннями	(25,638)	(33,322)
Всього процентних витрат	(1,782,808)	(2,026,115)
Чистий процентний дохід до формування резерву під очікувані кредитні збитки, за активами, за якими нараховуються проценти	4,177,944	3,915,024

Процентні доходи були нараховані за фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою собівартістю, окрім, процентних доходів за інвестиціями, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід та заборгованістю клієнтів за фінансовим лізингом. Процентні витрати нараховувалися за фінансовими зобов'язаннями, що оцінюються за амортизованою собівартістю, за винятком процентних витрат за орендними зобов'язаннями.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

5. Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків за активами, за якими нараховуються проценти

Інформація про рух резервів на покриття очікуваних кредитних збитків за активами, за якими нараховуються проценти, була представлена таким чином:

	Кошти в банках	Кредити клієнтам	Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Всього
31 грудня 2018 року	1,291	5,792,927	31,664	5,825,882
(Розформування)/формування резерву під очікувані кредитні збитки	(362)	105,463	17,140	122,241
Вплив зміни курсів іноземної валюти	(180)	(504,738)	(3,740)	(508,658)
Списання активів	-	(140,845)	-	(140,845)
Вплив продажу	-	(818,668)	(9,374)	(828,042)
Коригування процентних доходів	-	14,603	-	14,603
Інше	-	(11,734)	-	(11,734)
31 грудня 2019 року	749	4,437,008	35,690	4,473,447
Формування резерву під очікувані кредитні збитки	355	718,351	145,417	864,123
Вплив зміни курсів іноземної валюти	94	523,449	2,598	526,141
Списання активів	-	(758,848)	-	(758,848)
Вплив продажу	-	(1,033,525)	(74,378)	(1,107,903)
Коригування процентних доходів	-	(37,415)	-	(37,415)
31 грудня 2020 року	1,198	3,849,020	109,327	3,959,545

Інформація про продаж кредитів клієнтам факторинговим компаніям представлена у
Примітці 11.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

6. Комісійні доходи і витрати

Комісійні доходи і витрати представлені таким чином:

	2020	2019
Комісійні доходи		
Розрахунково-касові операції з клієнтами	741,245	780,967
Операції з пластиковими картками	421,888	316,824
Операції з іноземною валютою	313,092	296,115
Видані гарантії	88,494	80,117
Доходи від страхування	77,756	53,084
Інші доходи	51,373	187,467
Всього комісійних доходів	1,693,848	1,714,574
Комісійні витрати		
Операції з пластиковими картками	(349,728)	(278,408)
Розрахункові операції	(93,293)	(58,554)
Комісійні агентів	(33,152)	(31,564)
Інші витрати	(26,253)	(20,945)
Всього комісійних витрат	(502,426)	(389,471)

7. Операційні витрати

Операційні витрати представлені таким чином:

	2020	2019
Витрати на персонал	1,056,058	956,556
Амортизація	257,152	245,306
Податки та відрахування, пов'язані із заробітною платою	193,054	172,082
Обслуговування основних засобів	165,495	147,676
Відрахування до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	125,232	97,642
Витрати по залученню клієнтів	103,013	86,300
Витрати з права користування програмним забезпеченням	80,846	70,686
Витрати на рекламу	69,472	52,104
Професійні послуги	68,458	58,725
Послуги зв'язку	40,281	25,491
Операційна оренда	17,665	18,566
Витрати на безпеку	12,732	13,223
Податки, крім податку на прибуток	10,584	14,171
Уцінка майна, що перейшло у власність Банківської Групи як заставодержателя, до чистої реалізаційної вартості	6,795	18,944
Інші витрати	120,436	129,971
Всього операційних витрат	2,327,273	2,107,443

У 2020 році Банк отримав від аудиторської компанії наступні професійні послуги, крім послуг з обов'язкового аудиту, а саме: оглядову перевірку пакету звітності за дев'ять місяців, що закінчились 30 вересня 2020 року, аудит пакету звітності за 2020 рік, послуги з оцінки якості активних банківських операцій Банку, аудит комбінованої фінансової звітності банківської групи, оглядову перевірку звіту про дотримання ковенантів.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

8. Податок на прибуток

Відстрочені податкові активи Банківської Групи представлені таким чином:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Відстрочені активи з податку на прибуток	76,544	38,747
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток	-	-
Чисті відстрочені активи з податку на прибуток	76,544	38,747

Тимчасові різниці станом на 31 грудня 2020 та 2019 років включають:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Тимчасові різниці, які підлягають вирахуванню:		
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків від гарантій та інших зобов'язань	279,484	83,939
Резерви під очікувані кредитні збитки за кредитами клієнтам	150,940	94,574
Основні засоби та нематеріальні активи	87,707	78,832
Збиток від продажу цінних паперів	54,715	50,108
Інші тимчасові різниці	3,340	2,380
Всього тимчасових різниць, які підлягають вирахуванню	576,186	309,833
Чисті відстрочені активи з податку на прибуток	103,713	55,770
Невизнані відстрочені податкові активи	(27,169)	(17,023)
Чисті відстрочені активи з податку на прибуток	76,544	38,747

Ставка податку на прибуток у 2020 та 2019 роках становила 18%.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

8. Податок на прибуток (продовження)

Узгодження витрат з податку на прибуток та облікового прибутку за роки, які закінчилися 31 грудня 2020 та 2019 років:

	2020	2019
Прибуток до оподаткування	2,603,316	3,542,511
Податок за встановленою податковою ставкою	468,597	637,652
Податковий вплив інших постійних різниць	2,403	(16,197)
Зміна невизнаного відстроченого податкового активу	10,146	(5,523)
Витрати з податку на прибуток	481,146	615,932
Витрати з поточного податку на прибуток (Відшкодування)/витрати з відстроченого податку на прибуток	518,943 (37,797)	530,929 85,003
Витрати з податку на прибуток	481,146	615,932
	2020	2019
Відстрочені активи з податку на прибуток		
На початок періоду	38,747	123,750
Відшкодування/(витрати) з відстроченого податку на прибуток	37,797	(85,003)
На кінець періоду	76,544	38,747

9. Грошові кошти та рахунки у Національному банку України

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Залишки на рахунках у Національному банку України	2,284,940	2,149,386
Грошові кошти	1,225,480	990,207
Всього грошових коштів та рахунків у Національному банку України	3,510,420	3,139,593

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

9. Грошові кошти та рахунки у Національному банку України (продовження)

Грошові кошти та їх еквіваленти для цілей комбінованого звіту про рух грошових коштів представлені таким чином:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Грошові кошти та рахунки в Національному банку України	3,510,420	3,139,593
Кореспондентські рахунки в банках (Примітка 10):	13,652,589	3,073,453
в Україні	82,687	14,027
в країнах ОЕСР	13,391,069	2,904,430
в інших країнах	178,833	154,996
Кредити, що надані за операціями РЕПО (Примітка 10):	18,469	765,505
в Україні	18,469	765,505
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	17,181,478	6,978,551

10. Кошти в банках

Кошти в банках представлені таким чином:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Кореспондентські рахунки в банках	13,657,204	3,076,447
Строкові депозити в банках	61,858	-
Кредити, що надані за операціями РЕПО	18,469	765,505
Кредити в банках	-	473,828
Резерви під очікувані кредитні збитки	(1,198)	(749)
Всього коштів в банках	13,736,333	4,315,031

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років Банківська Група отримала в заставу цінні папери за договорами зворотного продажу (РЕПО) на суму 18,469 тисяч гривень та 765,505 тисяч гривень, відповідно.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років, до складу коштів в банках включені нараховані проценти на суму 19 тисяч гривень та 2,087 тисяч гривень, відповідно.

Станом на 31 грудня 2020 року залишки у п'ятих банках на загальну суму 13,137,935 тисяч гривень індивідуально перевищували 10% капіталу Банківської Групи. Станом на 31 грудня 2019 року залишки у трьох банках на загальну суму 2,469,941 тисяч гривень індивідуально перевищували 10% капіталу Банківської Групи.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років максимальний кредитний ризик за коштами в банках становив 13,736,333 тисячі гривень та 4,315,031 тисяч гривень, відповідно.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

11. Кредити клієнтам

Кредити клієнтам представлені таким чином:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Кредити юридичним особам та фізичним особам-підприємцям	20,734,779	16,849,251
Заборгованість за фінансовою орендою	11,372,689	8,546,229
Споживчі кредити фізичним особам	8,197,852	8,136,566
Іпотечні кредити фізичним особам	1,371,488	2,273,609
Кредити, що надані за операціями РЕПО	-	696,130
Інші кредити фізичним особам	3,478	4,022
Всього кредитів клієнтам до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	41,680,286	36,505,807
За вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	(3,849,020)	(4,437,008)
Всього кредитів клієнтам	37,831,266	32,068,799

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років Банківська Група отримала в заставу цінні папери за договорами зворотного продажу (РЕПО) на суму нуль гривень та 696,130 тисяч гривень, відповідно.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років до складу кредитів клієнтам включені нараховані проценти на суму 820,356 тисяч гривень та 1,106,949 тисяч гривень, відповідно.

Інформацію про рух резервів на покриття очікуваних кредитних збитків розкрито у Примітці 5.

Забезпечення кредитів та інші інструменти зменшення кредитного ризику. Розмір та види забезпечення кредитів, що вимагається Банківською Групою, залежать від оцінки кредитного ризику контрагента. Банківська Група запровадила основні принципи прийнятності різних видів застави та параметрів оцінки. Основні види отриманої застави включають:

- при кредитуванні фізичних осіб – нерухоме майно житлового призначення та інше нерухоме майно, автомобілі;
- при комерційному кредитуванні – нерухоме майно нежитлового призначення, комерційна нерухомість, інше нерухоме майно, обладнання, запаси та права на них, грошові кошти на депозити.

Керівництво Банківської Групи здійснює моніторинг ринкової вартості застави. При необхідності Банківська Група здійснює переоцінку її вартості.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

11. Кредити клієнтам (продовження)

Переоцінка вартості заставного майна Банківської Групи, за умови суттєвого відхилення від його справедливої вартості, проводиться шляхом: а) визначення ринкової вартості майна незалежними акредитованими оціночними компаніями або співробітниками Банківської Групи відповідної фахової кваліфікації; б) індексації вартості для груп майна з подібними технічними характеристиками, призначенням та умовами використання.

Банківська Група не утримує заставу, яку дозволяється продати чи перезаставити, у випадку, коли власник застави виконує свої зобов'язання.

Наведена нижче таблиця відображає пропорційну суму кредитів клієнтам, забезпечених заставою, а не справедливую вартість самої застави:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Гарантії	71,813	77,800
Забезпечені кредити:	27,994,270	24,215,278
Кредити, забезпечені іншою нерухомістю	8,955,591	7,777,089
Кредити, забезпечені обладнанням, запасами та правами на них (автомобілями, сільськогосподарською технікою, іншими транспортними засобами, вантажівками та вагонами)	16,487,217	12,964,997
Кредити, забезпечені житловою нерухомістю	1,412,058	1,853,561
Кредити, забезпечені грошовими коштами або гарантійними депозитами в Банку	1,139,404	923,501
Кредити, забезпечені цінними паперами	-	696,130
Незабезпечені кредити та кредити не покриті заставою	13,614,203	12,212,729
Всього кредитів клієнтам до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	41,680,286	36,505,807
За вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	(3,849,020)	(4,437,008)
Всього кредитів клієнтам	37,831,266	32,068,799

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

11. Кредити клієнтам (продовження)

Наведена нижче таблиця відображає пропорційну суму знецінених кредитів клієнтам, забезпечених заставою, а не справедливую вартість самої застави:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Забезпечені кредити:	2,263,663	3,252,791
Знецінені кредити, забезпечені іншою нерухомістю	925,454	1,516,866
Знецінені кредити, забезпечені житловою нерухомістю	828,606	1,216,718
Знецінені кредити, забезпечені обладнанням, запасами та правами на них (автомобілями, сільськогосподарською технікою, іншими транспортними засобами, вантажівками та вагонами)	509,353	500,369
Знецінені кредити, забезпечені грошовими коштами або гарантійними депозитами в Банку	250	18,838
Незабезпечені знецінені кредити та кредити не покриті заставою	1,569,372	2,077,268
Всього кредитів клієнтам до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	3,833,035	5,330,059
За вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	(2,711,777)	(3,894,089)
Всього знецінених кредитів клієнтам	1,121,258	1,435,970

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років майже всі кредити (понад 99% від кредитів клієнтам) надані компаніям, які ведуть свою діяльність в Україні, що представляє собою значну географічну концентрацію в одному регіоні (Примітка 28).

Станом на 31 грудня 2020 року Банківська Група не надавала кредити, що перевищують 10% капіталу Банківської Групи. Станом на 31 грудня 2019 року Банківська Група не надавала кредити, що перевищують 10% капіталу Банківської Групи

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років максимальний кредитний ризик за кредитами клієнтам становив 37,831,266 тисяч гривень та 32,068,799 тисяч гривень, відповідно. Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років максимальний кредитний ризик за умовними кредитними зобов'язаннями та невикористаними кредитними лініями становив 9,909,999 тисяч гривень та 9,374,069 тисяч гривень, відповідно (Примітка 24). Кредитна якість кредитів клієнтам розкрита в Примітці 28.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

11. Кредити клієнтам (продовження)

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років максимальний кредитний ризик за кредитами клієнтам, що зареєстровані в Криму, Донецькій та Луганській областях, становив:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Кредити клієнтам, що зареєстровані в Донецькій та Луганській областях	4,917	493,469
За вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків, наданих клієнтам, що зареєстровані в Донецькій та Луганській областях	(4,578)	(493,321)
Всього кредитів клієнтам, що зареєстровані в Криму, Донецькій та Луганській областях	339	148

У 2020 році Банківська Група здійснила продаж частини свого кредитного портфелю, вартість до вирахування резерву якого становила 1,156,122 тисячі гривень, за 122,597 тисяч гривень. У результаті відбулося списання резервів у сумі 1,033,525 тисяч гривень (Примітка 5). У 2019 році Банківська Група здійснила продаж частини свого кредитного портфелю, вартість до вирахування резерву якого становила 989,150 тисяч гривень, за 170,482 тисячі гривень. У результаті відбулося списання резервів у сумі 818,668 тисяч гривень (Примітка 5).

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років кредити клієнтам включають заборгованість за фінансовою орендою, інформація про яку представлена таким чином:

	31 грудня 2020 року	
	Мінімальні лізингові платежі	Приведена вартість мінімальних лізингових платежів
Заборгованість за фінансовою орендою		
До 1 року	5,420,028	4,428,009
Від 1 до 2 років	3,588,044	3,031,117
Від 2 до 3 років	2,389,285	2,125,204
Від 3 до 4 років	1,173,815	1,059,120
Від 4 до 5 років	596,468	561,125
Понад 5 років	175,190	168,114
Всього інвестицій в фінансову оренду	13,342,830	11,372,689
Незароблені фінансові доходи за договорами фінансової оренди	(1,970,141)	-
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків за договорами фінансової оренди	(210,663)	(210,663)
Чисті інвестиції в фінансову оренду	11,162,026	11,162,026
Поточна заборгованість за фінансовою орендою		4,358,713
Непоточна заборгованість за фінансовою орендою		6,803,313
Чисті інвестиції в фінансову оренду		11,162,026

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

11. Кредити клієнтам (продовження)

	31 грудня 2019 року	
	Мінімальні лізингові платежі	Приведена вартість мінімальних лізингових платежів
Заборгованість за фінансовою орендою		
До 1 року	4,222,564	3,351,382
Від 1 до 2 років	2,897,415	2,389,228
Від 2 до 3 років	1,702,331	1,460,039
Від 3 до 4 років	956,581	855,979
Від 4 до 5 років	359,391	325,844
Понад 5 років	173,734	163,757
Всього інвестицій в фінансову оренду	10,312,016	8,546,229
Незароблені фінансові доходи за договорами фінансової оренди	(1,765,787)	-
Резерв на покриття збитків від знецінення за договорами фінансової оренди	(177,794)	(177,794)
Чисті інвестиції в фінансову оренду	8,368,435	8,368,435
Поточна заборгованість за фінансовою орендою		3,304,239
Непоточна заборгованість за фінансовою орендою		5,064,196
Чисті інвестиції в фінансову оренду		8,368,435

12. Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, представлені таким чином:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Боргові цінні папери:		
- Державні	6,851,854	3,653,455
- Муніципальні	11,275	-
- Корпоративні та банківські	12,720	5,300
Дольові цінні папери	13,531	360
Боргові цінні папери, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	6,889,380	3,659,115
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків	(109,327)	(35,690)
Всього інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	6,780,053	3,623,425

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

12. Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (продовження)

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років до складу інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, включені нараховані проценти в сумі 127,049 тисяч гривень та 99,972 тисячі гривень, відповідно.

13. Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю, були представлені державними борговими цінними паперами на суму 5,901,418 тисяч гривень та 7,212,296 тисяч гривень, відповідно.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років до складу інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю, включені нараховані проценти в сумі 1,418 тисяч гривень та 12,314 тисяч гривень, відповідно.

14. Інвестиції в дочірню компанію

В січні 2019 року, АТ «ОТП БАНК» здійснив придбання 100% частки в статутному капіталі ТОВ «ОТП Факторинг Україна» у компанії, що входить до ОТП Групи, за 139,143 тисячі гривень. Основна діяльність ТОВ «ОТП Факторинг Україна» полягає у наданні послуг зі стягнення платежів.

Статут ТОВ «ОТП Факторинг Україна» було зареєстровано 19 жовтня 2009 року. Основна діяльність Компанії полягає у наданні послуг факторингу. Засновником Компанії була компанія «ОТП Факторинг Коветелескезело Зрт.» (OTP Faktoring Koveteleskezelo Zrt.), юридична особа, яка зареєстрована відповідно до законодавства Угорщини та входить до групи компаній OTP Bank Plc.

На момент придбання та на 31 грудня 2019 року статутний капітал ТОВ «ОТП Факторинг Україна» складав 6,227,381 тисячу гривень.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

15. Основні засоби та нематеріальні активи

Основні засоби та нематеріальні активи представлені таким чином:

	Будівлі та інша нерухо- мість	Меблі та облад- нання	Інші необоротні матеріальні активи	Транс- портні засоби	Незавер- шене будів- ництво	Немате- ріальні активи	Всього
Первісна вартість							
31 грудня 2018 року	130,686	431,675	119,857	45,498	36,306	523,996	1,288,018
Надходження та внутрішні переміщення	400	88,382	24,127	95,848	16,601	67,038	292,396
Вибуття	(632)	(11,777)	(2,056)	(20,003)	(8,794)	7,028	(36,234)
31 грудня 2019 року	130,454	508,280	141,928	121,343	44,113	598,062	1,544,180
Надходження та внутрішні переміщення	420	84,294	16,001	44,669	11,411	202,688	359,483
Вибуття/Переміщення	-	(13,324)	(4,432)	(91,500)	(34,902)	(68,956)	(213,114)
31 грудня 2020 року	130,874	579,250	153,497	74,512	20,622	731,794	1,690,549
Накопичена амортизація							
31 грудня 2018 року	25,696	291,152	99,063	10,461	-	355,537	781,909
Нарахування за рік	2,793	42,170	13,167	8,651	-	49,286	116,067
Списано при вибутті	(168)	(12,217)	(2,055)	(4,276)	-	(4,312)	(23,028)
31 грудня 2019 року	28,321	321,105	110,175	14,836	-	400,511	874,948
Нарахування за рік	2,743	49,217	16,684	14,728	-	39,940	123,312
Списано при вибутті	-	(13,221)	(4,431)	(9,891)	-	(68,907)	(96,450)
31 грудня 2020 року	31,064	357,101	122,428	19,673	-	371,544	901,810
Чиста балансова вартість							
31 грудня 2020 року	99,810	222,149	31,069	54,839	20,622	360,250	788,739
31 грудня 2019 року	102,133	187,175	31,753	106,507	44,113	197,551	669,232

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років у складі основних засобів та нематеріальних активів відображено повністю амортизовані основні засоби та нематеріальні активи на суму 408,080 тисяч гривень та 458,126 тисяч гривень, відповідно.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

16. Активи з права користування

Активи з права користування представлені таким чином:

	Всього
<i>Первісна вартість</i>	
1 січня 2019 року	317,940
Надходження та модифікація Вибуття	22,065 (30,071)
31 грудня 2019 року	309,934
Надходження та модифікація Вибуття	432,176 (164,673)
31 грудня 2020 року	577,437
<i>Накопичена амортизація</i>	
1 січня 2019 року	-
Нарахування за рік Списано при вибутті	129,023 (21,725)
31 грудня 2019 року	107,298
Нарахування за рік Списано при вибутті	133,840 (116,254)
31 грудня 2020 року	124,884
<i>Чиста балансова вартість</i>	
31 грудня 2020 року	452,553
31 грудня 2019 року	202,636

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

16. Активи з права користування (продовження)

В 2020 та 2019 роках активи з права користування мали наступний вплив на фінансовий результат Банківської Групи:

	2020	2019
Суми, визнані у складі прибутків та збитків		
Витрати на амортизацію активів з права користування	(133,840)	(129,023)
Операційні витрати за договорами оренди	(17,665)	(18,566)
Процентні витрати за орендними зобов'язаннями	(25,638)	(33,322)
Дохід від суборенди активів з права користування	303	360
Інші доходи	-	1,950
Всього вплив на фінансовий результат	(176,840)	(178,601)

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 року середній термін оренди активів з права користування становить 30 місяців та 25 місяців, відповідно.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 року Банківська Група не має договорів оренди (лізингу), за якими визначається можливість придбання активів за номінальною вартістю.

16. Інші активи

Інші активи представлені таким чином:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Інші фінансові активи		
Дебіторська заборгованість та розрахункові/транзитні рахунки	98,314	132,347
Нараховані доходи	39,225	55,047
Похідні фінансові активи	10,561	454
Інші фінансові активи до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	148,100	187,848
За вирахуванням резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	(30,846)	(20,516)
Всього інших фінансових активів	117,254	167,332
Інші нефінансові активи до вирахування резерву на покриття збитків від знецінення	455,352	379,057
За вирахуванням резерву на покриття збитків від знецінення	(3,002)	(926)
Всього інших нефінансових активів	452,350	378,131
Всього інших активів	569,604	545,463

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

17. Кошти банків та інших фінансових установ

Кошти банків та інших фінансових установ представлені таким чином:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Кредити, отримані від міжнародних фінансових установ	8,712,865	6,243,435
Кредити банків	-	189,542
Кореспондентські рахунки інших банків	132	126
Всього коштів банків та інших фінансових установ	8,712,997	6,433,103

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років до складу коштів банків та інших фінансових установ включені нараховані проценти в сумі 32,448 тисяч гривень та 54,031 тисяча гривень, відповідно.

У наступній таблиці наведені дані про зміни зобов'язань Банківської Групи, що виникають в результаті фінансової діяльності, включаючи зміни, що зумовлені грошовими потоками та негрошовими змінами. Зобов'язання, що виникають в результаті фінансової діяльності, являють собою зобов'язання, грошові потоки за якими були або будуть відображені у комбінованому звіті про рух грошових коштів в складі грошових потоків від фінансової діяльності.

Рік, який закінчився 31 грудня 2020 року	Залишок на початок періоду	Чисті грошові потоки (i)	Проценти сплачені	Негрошові зміни		Залишок на кінець періоду
				Процентні витрати	Курсові різниці	
Запозичені кошти	6,243,435	794,950	(380,382)	365,512	1,689,350	8,712,865

Рік, який закінчився 31 грудня 2019 року	Залишок на початок періоду	Чисті грошові потоки (i)	Проценти сплачені	Негрошові зміни		Залишок на кінець періоду
				Процентні витрати	Курсові різниці	
Запозичені кошти	4,802,108	2,238,208	(357,839)	355,214	(794,256)	6,243,435

- (i) Грошові потоки від кредитів складають чисту суму надходжень і погашень запозичень в комбінованому звіті про рух грошових коштів.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

18. Рахунки клієнтів

Рахунки клієнтів представлені таким чином:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Поточні рахунки та депозити до запитання	42,050,371	29,656,254
Строкові депозити	5,583,004	5,455,204
Всього рахунків клієнтів	47,633,375	35,111,458

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років до складу рахунків клієнтів включені нараховані проценти в сумі 51,306 тисяч гривень та 81,999 тисяч гривень, відповідно.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років рахунки клієнтів у сумі 4,785,535 тисяч гривень (10.0%) були отримані від чотирнадцяти клієнтів та 3,656,241 тисяча гривень (10.4%) були отримані від дванадцяти клієнтів, відповідно, що являє собою значну концентрацію.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років рахунки клієнтів у сумі 1,724,197 тисяч гривень та 1,180,806 тисяч гривень, відповідно, були використані в якості забезпечення кредитів клієнтам, гарантій, акредитивів та інших операцій, пов'язаних з умовними зобов'язаннями, а саме:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Кредити клієнтам	1,222,436	1,017,094
Гарантії	501,761	163,712
Всього рахунків клієнтів, що були використані в якості забезпечення	1,724,197	1,180,806

19. Орендні зобов'язання

Рух орендних зобов'язань за 2020 та 2019 роки, представлений таким чином:

	2020	2019
Станом на початок періоду	184,078	-
Первісне визнання	-	317,799
Збільшення орендного зобов'язання	431,208	22,167
Нараховані відсотки	25,638	33,322
Списання орендного зобов'язання	(48,741)	(30,203)
Погашення орендного зобов'язання	(151,944)	(159,007)
Вплив зміни валютних курсів	15,934	-
Всього орендних зобов'язань станом на кінець періоду	456,173	184,078

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

20. Орендні зобов'язання (продовження)

Орендні зобов'язання за договорами оренди, що залежать від коливання валютних курсів на кожну звітну дату, обліковуються у відповідній валюті договору. Станом на 31 грудня 2020 року орендні зобов'язання, що виражені в номіналі іноземних валют, становлять 11 797 тисяч доларів США та 15 тисяч євро. Станом на 31 грудня 2019 року орендні зобов'язання, що виражені в номіналі іноземних валют, становлять 2 863 тисячі доларів США та 32 тисячі євро.

Орендні зобов'язання на основі строків погашення, представлені таким чином:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Не більше одного року	95,324	93,706
Більше одного року, але не більше двох років	82,311	61,810
Більше двох років, але не більше трьох років	51,242	18,615
Більше трьох років, але не більше чотирьох років	28,969	6,651
Більше чотирьох років, але не більше п'яти років	22,286	3,296
Більше п'яти років	176,041	-
Всього орендних зобов'язань	456,173	184,078

20. Субординований борг

Угода про субординований кредит була підписана учасником Банківської Групи ТОВ «ОТП Лізинг» (надалі — «Компанія») з банком Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW) (Німеччина) у червні 2018 року на суму 17,000 тисяч доларів США із датою погашення 30 червня 2025 року. Річна процентна ставка є фіксованою та встановлена на рівні 5%. Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років до субординованого боргу входили нараховані проценти у сумі 61,218 тисяч гривень та 31,151 тисяча гривень відповідно. Відповідно до умов кредитної угоди всі проценти погашаються одним траншем на дату погашення.

У разі банкрутства або ліквідації Компанії погашення цієї заборгованості здійснюється після виплати зобов'язань Компанії перед усіма іншими кредиторами.

Відповідно до умов кредитної угоди, Компанія повинна, зокрема, дотримуватись визначених фінансових та нефінансових умов. Угода не передбачає жодних конкретних дій у разі невиконання Компанією цих умов. Керівництво вважає, що всі умови виконані станом на 31 грудня 2020 та 2019 років.

Узгодження зобов'язань з субординованого боргу, які виникають у результаті фінансової діяльності. У таблиці нижче подано детальну інформацію про зміни у зобов'язаннях з субординованого боргу, які виникають у результаті фінансової діяльності, включно з грошовими та негрошовими змінами. Зобов'язання із субординованого боргу, які виникають у результаті фінансової діяльності, стосуються зобов'язань, стосовно яких потоки грошових коштів були, або майбутні потоки грошових коштів будуть, класифіковані у звіті Банківської Групи про рух грошових коштів як рух грошових коштів від фінансової діяльності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

21. Субординований борг (продовження)

Рік, який закінчився 31 грудня 2020 року	Залишок на початок періоду	Надход- ження грошових коштів	Негрошові зміни		Залишок на кінець періоду
			Процентні витрати	Курсові різниці	
Субординований борг	433,816	-	30,067	78,004	541,887

Рік, який закінчився 31 грудня 2019 року	Залишок на початок періоду	Надход- ження грошових коштів	Негрошові зміни		Залишок на кінець періоду
			Процентні витрати	Курсові різниці	
Субординований борг	483,579	-	18,272	(68,035)	433,816

21. Інші зобов'язання

Інші зобов'язання представлені таким чином:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Інші фінансові зобов'язання		
Резерв невикористаних відпусток та премій	329,177	302,993
Транзитні та розрахункові рахунки	248,595	253,262
Платежі до сплати іншим контрагентам	19,795	36,118
Кредиторська заборгованість за основні засоби	7,095	7,485
Похідні фінансові зобов'язання	844	3,447
Інші	32,455	45,139
Всього інших фінансових зобов'язань	637,961	648,444
Інші нефінансові зобов'язання		
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків від гарантій та інших зобов'язань	279,484	83,939
Аванси отримані від клієнтів	76,459	101,183
Доходи майбутніх періодів	69,138	64,268
Зобов'язання за внесками до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	35,254	27,587
Податки до сплати, крім податку на прибуток	196,841	160,461
Інші	2,054	179
Всього інших нефінансових зобов'язань	659,230	437,617
Всього інших зобов'язань	1,297,191	1,086,061

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

22. Акціонерний капітал, емісійний дохід та інший додатковий капітал

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Зареєстрований та сплачений акціонерний капітал:		
АТ «ОТП БАНК»	6,186,023	6,186,023
ТОВ «ОТП Лізинг»	45,495	45,495
ТОВ КУА «ОТП Капітал»	10,000	10,000
Всього акціонерного капіталу	6,241,518	6,241,518
<i>За виключенням капіталу при комбінації</i>		
Взаємна доля участі*	(990)	(990)
Всього акціонерного капіталу	6,240,528	6,240,528

* Взаємна доля участі виникає в результаті взаємного володіння компаніями Банківської Групи в капіталі один одного.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років зареєстрований та сплачений акціонерний капітал Банку був представлений 499,238 простими акціями відповідно номінальною вартістю 12,390.93 гривні кожна. Всі акції Банку випущені в бездокументарній формі і належать єдиному акціонеру – OTP Bank Plc. – юридичній особі за законодавством Угорщини.

Акції на пред'явника та привілейовані акції Банком не випускались.

Акціонер Банку має право:

- (i) Брати участь в управлінні справами Банку в порядку, визначеному в Статуті Банку та внутрішніх положеннях.
- (ii) Брати участь у розподілі прибутку Банку та одержувати його частку (дивіденди). Право отримувати частку прибутку (дивіденди) пропорційно кількості належних їм акцій мають особи, які є акціонерами на початок строку виплати дивідендів.
- (iii) Отримувати повну та достовірну інформацію про діяльність Банку.
- (iv) Розпоряджатися акціями, що належать йому, у порядку, визначеному чинним законодавством України.
- (v) Переважне право на придбання додатково випущених Банком акцій в кількості, пропорційній частці акціонера в акціонерному капіталі Банку у випадку приватного розміщення акцій Банком.
- (vi) Вносити пропозицій щодо питань, включених до порядку денного Загальних зборів акціонерів Банку.
- (vii) У разі ліквідації Банку отримати частину вартості його майна, пропорційну належним йому акціям.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

23. Акціонерний капітал, емісійний дохід та інший додатковий капітал (продовження)

Прибуток Банку, який підлягає розподілу, обмежений сумою його резервів, інформація про які розкривається у окремій фінансовій звітності згідно нормативних вимог щодо організації бухгалтерського обліку та звітності в банківських установах України. Резерви, які не підлягають розподілу, представлені резервним фондом, який створюється відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних актів НБУ для покриття непередбачених збитків під невизначені ризики під час проведення банківських операцій. Резервний фонд Банку створюється за рішенням акціонера в розмірах, передбачених законодавством за умови, що такі відрахування будуть становити не менше 5% чистого прибутку Банку. Даний резерв був створений у відповідності до статуту Банку.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років емісійний дохід у сумі 405,075 тисяч гривень, представляв собою перевищення сум отриманих внесків над номінальною вартістю випущених акцій.

В 2020 та 2019 роках усі прості акції мають однакову юридичну силу та право на один голос.

З метою виконання вимог НБУ в 2009 році Банком була отримана гарантія, видана Материнським Банком. Гарантія була визнана Банком у сумі 1,632,338 тисяч гривень на основі договору про надання гарантії від 23 грудня 2009 року, укладеного з OTP Bank Plc.

В 2010 році договір на отримання гарантії було скасовано, а OTP Bank Plc. сплатив 155,255 тисяч доларів США в якості відшкодування, що обліковується в складі іншого додаткового капіталу в сумі 1,236,294 тисячі гривень.

Протягом 2020 та 2019 років Банк не сплачував акціонеру дивіденди.

Згідно з Рішенням Загальних зборів Акціонерів АТ «ОТП Банк», що відбулися 08 квітня 2021 року, єдиний Акціонер Банку — OTP Bank Plc. прийняв рішення про виплату дивідендів за простими акціями у сумі 1,200,000 тисяч гривень.

23. Умовні та контрактні зобов'язання

У процесі своєї звичайної діяльності для задоволення потреб своїх клієнтів Банківська Група використовує фінансові інструменти із позабалансовими ризиками. Дані інструменти, включно з тими, які несуть у собі кредитні ризики різного ступеня, не відображені у комбінованому звіті про фінансовий стан.

Максимальна сума можливих кредитних збитків Банківській Групі у результаті виникнення умовних зобов'язань і зобов'язань з надання кредитів, у випадку невиконання зобов'язань іншою стороною, коли зустрічні вимоги, застава або забезпечення виявляються знеціненими, визначається контрактними сумами цих інструментів.

Для позабалансових зобов'язань Банківська Група використовує ту саму методику кредитного контролю та управління ризиками, що й для балансових операцій.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

24. Умовні та контрактні зобов'язання (продовження)

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років номінальні або контрактні суми умовних зобов'язань були представлені таким чином:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Умовні та кредитні контрактні зобов'язання		
Видані гарантії та аналогічні контрактні зобов'язання:	3,276,046	2,486,679
Гарантії випущені	3,008,015	1,970,174
Імпортні акредитиви	238,482	424,512
Авалі	29,549	91,993
Безвідкличні невикористані кредитні лінії	6,913,437	6,971,329
Умовні та кредитні контрактні зобов'язання до вирахування резерву під очікувані кредитні збитки по гарантіях та інших зобов'язаннях	10,189,483	9,458,008
За вирахуванням резерву під очікувані кредитні збитки по гарантіях та інших зобов'язаннях	(279,484)	(83,939)
Всього умовних та кредитних контрактних зобов'язань	9,909,999	9,374,069

Судові розгляди. Час від часу, в процесі діяльності Банківської Групи клієнти та контрагенти висувають претензії до Банківської Групи. Керівництво вважає, що в результаті їх розгляду Банківська Група не понесе суттєвих збитків.

Оподаткування. Українська економіка характеризується підвищеним податковим навантаженням та непередбачуваністю податкової системи. Банки виступають не тільки платниками податків, а й виконують функції податкових агентів та посередників між платниками податків та державою, що підвищує податкові ризики.

Недосконала нормотворча техніка може призвести до додаткових податкових зобов'язань, штрафів та пені. Керівництво Банківської Групи, ґрунтуючись на своєму трактуванні податкового законодавства, вважає, що всі чинні податки були нараховані.

Станом на 31 грудня 2020 року Банківська Група не має умовних зобов'язань пов'язаних з оподаткуванням, так само як відсутні відкриті чи нерозглянуті судові справи в частині можливого накладання штрафних санкцій.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

24. Операції з пов'язаними сторонами

При розгляді взаємовідносин кожної можливої пов'язаної сторони особлива увага надається змісту відносин, а не лише їх юридичній формі.

Банківська Група мала такі залишки за операціями з пов'язаними сторонами станом на 31 грудня 2020 та 2019 років:

	31 грудня 2020 року		31 грудня 2019 року	
	Залишки за операціями з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями комбінованої фінансової звітності	Залишки за операціями з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями комбінованої фінансової звітності
Кошти в банках	217,178	13,736,333	1,073,699	4,315,031
- Материнський Банк	38,345		918,703	
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	178,833		154,996	
Кредити клієнтам, до вирахування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків	1,063	41,680,286	3,148	36,505,807
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	(5)		815	
- провідний управлінський персонал	1,068		2,333	
Резерв на покриття очікуваних кредитних збитків кредитів клієнтам	(43)	(3,849,020)	(62)	(4,437,008)
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	-		(5)	
- провідний управлінський персонал	(43)		(57)	
Інвестиції в дочірню компанію	139,143	139,143	139,143	139,143
- дочірнє підприємство	139,143	-	139,143	-
Інші активи	64	569,604	6	545,463
- Материнський Банк	64		6	
Кошти банків та інших фінансових установ	6,263,236	8,712,997	3,749,198	6,433,103
- Материнський Банк	129		106	
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	6,263,107		3,749,092	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

25. Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

	31 грудня 2020 року		31 грудня 2019 року	
	Залишки за операціями з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями комбінованої фінансової звітності	Залишки за операціями з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями комбінованої фінансової звітності
Рахунки клієнтів	554,257	47,633,375	348,170	35,111,458
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	-		382	
- провідний управлінський персонал	53,549		40,163	
- дочірнє підприємство	500,708		307,625	
Інші зобов'язання	40,930	1,297,191	50,523	1,086,061
- Материнський Банк	9,645		2,611	
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	3,606		17,242	
- провідний управлінський персонал	27,679		30,670	
Безвідкличні зобов'язання за кредитами та невикористаними кредитними лініями	1,565	6,913,437	1,373	6,971,329
- провідний управлінський персонал	1,565		1,373	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

25. Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

До складу комбінованого звіту про прибутки і збитки та інші сукупні доходи за роки, які закінчилися 31 грудня 2020 та 2019 років, включені такі суми, які виникли за операціями з пов'язаними сторонами:

	2020		2019	
	Операції з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями комбінованої фінансової звітності	Операції з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями комбінованої фінансової звітності
Процентні доходи	1,094	5,960,752	2,423	5,941,139
- Материнський Банк	13		1,455	
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	926		818	
- провідний управлінський персонал	155		150	
Процентні витрати	(391,373)	(1,782,808)	(233,426)	(2,026,115)
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	(366,019)		(214,834)	
- провідний управлінський персонал	(837)		(647)	
- дочірнє підприємство	(24,517)		(17,945)	
Комісійні доходи	428	1,693,848	686	1,714,574
- Материнський Банк	43		373	
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	192		313	
- дочірнє підприємство	193		-	
Комісійні витрати	(25,738)	(502,426)	(7,644)	(389,471)
- Материнський Банк	(25,604)		(7,569)	
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	(134)		(75)	
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з іноземною валютою та банківськими металами	(203,120)	293,204	421,648	271,470
- Материнський Банк	1,030,025		(335,947)	
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	(1,233,145)		757,595	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

25. Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

	2020		2019	
	Операції з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями комбінованої фінансової звітності	Операції з пов'язаними сторонами	Всього за категорією згідно зі статтями комбінованої фінансової звітності
Чистий прибуток від операцій з похідними фінансовими інструментами	19,616	89,887	70,692	81,431
- Материнський Банк	19,616		70,692	
Формування резерву на покриття очікуваних кредитних збитків за активами, за якими нараховуються проценти	(31)	(864,123)	(17)	(122,241)
- провідний управлінський персонал	(31)		(17)	
Інші доходи	381	175,970	328	192,379
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	-		328	
- дочірнє підприємство	381		-	
Операційні витрати	(220,854)	(2,327,273)	(198,277)	(2,107,443)
- Материнський Банк	(18,707)		(8,995)	
- підприємства під спільним контролем або на які є суттєвий вплив	(81,854)		(73,676)	
- провідний управлінський персонал	(119,285)		(115,606)	
- дочірнє підприємство	(1,008)		-	

Протягом 2020 та 2019 років, винагорода провідному управлінському персоналу включала короткострокові виплати у сумі 119,285 тисяч гривень та 115,606 тисяч гривень відповідно.

Здійснюючи операції з пов'язаними сторонами, фінансові інструменти при початковому визнанні обліковуються за справедливою вартістю з використанням професійного судження.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

25. Справедлива вартість фінансових інструментів

МСФЗ визначає справедливую вартість як ціну, яка була б отримана від продажу активу або виплачена під час передачі зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки.

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань Банківської Групи, які оцінюються за справедливою вартістю на постійній основі. Деякі фінансові активи та фінансові зобов'язання Банківської Групи оцінюються за справедливою вартістю на кінець звітного періоду. У нижченаведеній таблиці подається інформація про способи визначення справедливої вартості цих фінансових активів та фінансових зобов'язань (зокрема, методика(и) оцінки та використані вхідні дані):

Фінансові активи/ зобов'язання	Справедлива вартість станом на		Ієрархія справедливої вартості	Методика(и) оцінки та ключові вхідні дані
	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року		
1) Похідні фінансові активи	10,561	454	Рівень 2	Дискontовані грошові потоки. Майбутні грошові потоки оцінюються на основі форвардних курсів обміну валют (із форвардних курсів обміну валют, які піддаються спостереженню на кінець звітного періоду) та форвардних ставок за договорами, дискontованих за ставкою, яка відображає кредитний ризик контрагентів.
2) Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	3,229,152	1,525,633	Рівень 1	Котирувані ціни пропозиції на активному ринку.
3) Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	3,287,170	2,097,792	Рівень 2	Дискontовані грошові потоки. Майбутні грошові потоки оцінюються на основі інформації, для якої усі суттєві дані можна прямо або опосередковано отримати за допомогою спостереження на ринку, і оцінки використовують одну або декілька визначених цін, які піддаються спостереженню, для звичайних операцій на ринках, які не вважаються активними.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

26. Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)

Фінансові активи/ фінансові зобов'язання	Справедлива вартість станом на		Ієрархія справед- ливої вартості	Методика(и) оцінки та ключові вхідні дані
	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року		
4) Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	263,731	-	Рівень 3	Дисконтовані грошові потоки. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються з використанням ринкових даних, що піддаються спостереженню, а також даних, що не піддаються спостереженню на ринку. До даних, що не піддаються спостереженню, відносяться припущення щодо взаємозалежності дохідності ОВДП, номінованих в євро (з відсутністю достатніх для використання безпосередніх спостережуваних даних) до ОВДП, номінованих у доларах США, за кривою безкупонної дохідності, для яких наявні спостережувані дані, з використанням спостережуваної інформації щодо кривої дохідності державних паперів єврозони, розрахованих Європейським Центральним Банком, та кривої дохідності казначейських облігацій США, розрахованої Департаментом казначейства відповідно. Коефіцієнт взаємозалежності дохідності ОВДП, номінованих у євро, та ОВДП, номінованих у доларах, розрахований Банківською Групою становить 99.16%
5) Похідні фінансові зобов'язання	844	3,447	Рівень 2	Дисконтовані грошові потоки. Майбутні грошові потоки оцінюються на основі форвардних курсів обміну валют (із форвардних курсів обміну валют, які піддаються спостереженню на кінець звітного періоду) та форвардних ставок за договорами, дисконтованих за ставкою, яка відображає кредитний ризик контрагентів.

Переміщення цінних паперів між рівнями ієрархії справедливої вартості відбувається у разі зміни методів оцінки цінних паперів. Переміщення з першого рівня відбувається, якщо станом на звітну дату відсутнє ринкове котирування, яке було наявне станом на попередню звітну дату. При цьому, якщо для оцінки станом на звітну дату використовується аналіз приведених грошових потоків на основі ринкових даних, які піддаються спостереженню, то такі цінні папери відносяться до другого рівня ієрархії справедливої вартості. Якщо використовується інформація, яка відрізняється від ринкових даних, які піддаються спостереженню, то такі цінні папери відносяться до третього рівня ієрархії справедливої вартості. Переміщення з другого та третього рівнів до першого відбувається у разі, якщо станом на звітну дату наявне ринкове котирування за цінними паперами, за якими воно було відсутнє станом на попередню звітну дату.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

26. Справедлива вартість фінансових інструментів (продовження)

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років переведень між рівнями ієрархії справедливої вартості не відбувалося.

У таблиці нижче представлені зміни у сумах активів та зобов'язань 3-го рівня, які оцінюються за справедливою вартістю:

	2020
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	
Станом на 31 грудня 2019 року	-
Доходи/(витрати) за період визнані в прибутку або збитку	(1,305)
Доходи/(витрати) за період визнані у іншому сукупному доході	3,256
Придбання	329,523
Вибуття або продаж	(67,743)
Інші	-
Станом на 31 грудня 2020 року	263,731

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, які не оцінюються за справедливою вартістю на постійній основі (але розкриття інформації про справедливую вартість є обов'язковим). На думку керівництва, балансова вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, визнана в комбінованій фінансовій звітності, приблизно дорівнює їх справедливій вартості.

Справедливу вартість кредитів фізичним особам в іноземній валюті неможливо визначити достовірно, оскільки через регулятивні обмеження НБУ ринок цих фінансових інструментів протягом 2020 та 2019 років був відсутній, і немає можливості отримати достатню ринкову інформацію або застосувати будь-яку іншу методику оцінки таких інструментів. Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років балансова вартість таких кредитів складала 37,588 тисяч гривень та 56,763 тисячі гривень, відповідно.

26. Управління капіталом

Мета Банківської Групи в управлінні капіталом полягає у забезпеченні:

- 1) дотримання вимог до капіталу, встановлених НБУ;
- 2) спроможності Банківської Групи стабільно функціонувати та розвиватись відповідно до затверджених стратегічних планів;
- 3) покриття негативних наслідків різноманітних ризиків, які бере на себе Банківська Група в процесі діяльності;

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

27. Управління капіталом (продовження)

Політика Банківської Групи з управління капіталом полягає у визначенні ефективного рівня капіталу, максимально збільшуючи довгострокову цінність для акціонера, а саме, встановлення цілей та директив з управління капіталом Банківської Групи так, щоб оптимізувати вимогу акціонера щодо прибутку від його інвестицій з урахування наступних обмежень:

- дотримання вимог до капіталу, які встановлені наглядовими органами;
- відповідності рівня капіталу вимогам інвесторів та рейтингових агентств з метою забезпечення доступу Банківської Групи до фінансування на міжнародних та внутрішніх ринках капіталу.

Банківська Група з метою визначення реального розміру капіталу з урахуванням ризиків у своїй діяльності постійно оцінює якість своїх активів і позабалансових зобов'язань, здійснює відповідні коригування їх вартості шляхом формування резервів для покриття очікуваних (можливих) кредитних збитків за зобов'язаннями контрагентів.

Кількісна оцінка капіталу доповнюється якісним, всебічним обговоренням. Результати підсумовуються у вигляді цілей щодо необхідного рівня капіталу, включаючи стратегічні напрямки щодо того, як підтримувати достатній рівень капіталу.

Структура капіталу Банківської Групи складається з інструментів та капіталу, який представлений акціонерним капіталом, резервами, іншим додатковим капіталом, інформація про які розкривається у комбінованому звіті про зміни у капіталі.

Відповідно до існуючих вимог до капіталу, встановлених Національним банком України, банківські групи повинні підтримувати відношення регулятивного капіталу до активів, зважених з урахуванням ризику (норматив достатності регулятивного капіталу), на рівні, що є вищим за обов'язкове мінімальне значення. Нижче в таблиці показаний регулятивний капітал Банківської Групи за даними звіту щодо нормативів Банківської Групи, поданого Банківською Групою до Національного банку України*:

Склад регулятивного капіталу:

	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
Всього регулятивного капіталу	9,864,362	6,819,765

* Відповідно до вимог Постанови Правління Національного банку України № 254 від 20 червня 2012 року, регулятивний капітал кредитно-інвестиційної підгрупи визначається як сума регулятивних капіталів учасників цієї підгрупи за мінусом суми вкладень учасників банківської групи в статутний капітал інших учасників банківської групи та інші фінансові інструменти (додаткові внески акціонерів, субординований борг тощо), що включаються до регулятивного капіталу учасника банківської групи та які не були вираховані під час розрахунку регулятивного капіталу учасників банківської групи.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років Банківська Група дотримувалась нормативних значень адекватності регулятивного капіталу, встановлених Національним банком України.

27. Політика управління ризиками

Управління ризиками відіграє важливу роль у банківській діяльності та операціях Банківської Групи. Основні ризики, властиві операціям Банківської Групи, включають:

- кредитний ризик;
- ризик ліквідності;
- ринковий ризик.

Банківська Група визнає, що важливо мати дієві та ефективні процеси управління ризиком. З цією метою Банківською Групою встановлено основні принципи управління ризиками, що мають в майбутньому захистити Банківська Група від суттєвих ризиків, а також дозволити йому при цьому досягнути запланованих показників.

Кредитний ризик. Кредитним ризиком є ризик того, що одна сторона фінансового інструменту може зазнати збиток в результаті неспроможності іншої сторони здійснити платіж (або здійснити його невчасно) за своїми зобов'язаннями відповідно до умов контракту. Управління та моніторинг кредитних ризиків здійснюються Директоратом з Управління ризиками, Кредитними комітетами та іншими комітетами, які створені в Банківській Групі і діють на колегіальній основі, керівництвом Банківської Групи в межах їх повноважень.

Перед поданням заявки на розгляд Кредитного комітету усі рекомендації щодо кредитних процесів (визначення кредитних лімітів щодо позичальника або зміни умов кредитних угод і т.п.) розглядаються та затверджуються відповідним відділом в структурі Управління з контролю за кредитними ризиками. Щоденне управління ризиками здійснюється відповідним відділом в структурі Управління з моніторингу та адміністрування кредитів.

Банківська Група структурує рівні кредитного ризику, який він приймає на себе, встановлюючи обмеження на суму допустимого ризику по відношенню до позичальників, його продуктів та інших напрямків. Обмеження на структуру кредитного портфеля встановлюються відповідним відділом в структурі Управління інтегрованого керування ризиками та затверджуються Комітетом з управління активами та пасивами. Порівняння фактичних сум можливих втрат із встановленими обмеженнями відбувається на щоденній основі.

Для більшості кредитів, згідно з внутрішніми нормативними документами, Банківська Група отримує заставу, корпоративні та персональні гарантії, проте значну частину являють собою кредити фізичним особам, де не завжди існує можливість отримати такі гарантії та забезпечення. Такі ризики постійно контролюються і їх огляд проводиться щорічно або частіше.

Кредитний ризик за позабалансовими фінансовими інструментами визначається як ймовірність отримання збитків через неспроможність протилежної сторони дотриматися умов угоди. Щодо кредитного ризику із зобов'язань щодо продовження кредиту Банківська Група може потенційно зазнати збитків на суму, яка дорівнює загальній сумі невикористаних зобов'язань. Проте, можлива сума збитків є меншою, ніж загальна сума невикористаних зобов'язань, оскільки більшість зобов'язань щодо продовження кредиту залежать від дотримання клієнтами певних кредитних нормативів. Банківська Група застосовує аналогічну кредитну політику по відношенню до позабалансових зобов'язань, що і до балансових фінансових інструментів, тобто політику із використанням лімітів для мінімізації ризику та поточного моніторингу.

28. Політика управління ризиками (продовження)

Банківська Група відстежує строки до погашення позабалансових зобов'язань, оскільки довгострокові зобов'язання зазвичай мають вищий ступінь кредитного ризику, ніж короткострокові зобов'язання.

Значне збільшення кредитного ризику. Оцінка ризику проводиться починаючи з дати визнання в обліку до дати припинення визнання. Банківська Група визнає очікувані кредитні збитки за фінансовим активом на першій стадії зменшення корисності («Етап 1»), якщо на звітну дату рівень ризику за фінансовим активом значно не збільшився з дати первісного визнання активу. Банківська Група визнає очікувані кредитні збитки за фінансовим активом на другій стадії зменшення корисності («Етап 2»), якщо на звітну дату рівень ризику з дня первісного визнання значно збільшився.

Основними ознаками, що свідчать про значне збільшення кредитного ризику є наступні:

- наявність простроченої заборгованості понад 30 календарних днів;
- проведення реструктуризації;
- відбулася суттєва девальвація національної валюти по відношенню до валюти заборгованості без наявності відповідного забезпечення у валюті;
- рейтинг фінансового активу погіршився на визначений рівень/до відповідного рівня, чи у порівнянні до історичного значення погіршився до визначеного рівня;
- для іпотечних кредитів, показник відношення заборгованості до забезпечення перевищує 125%;
- наявні ознаки дефолту за іншим фінансовим активом позичальника роздрібного бізнесу;
- за результатами процесу моніторингу заборгованості системою «Раннього реагування» фінансовий актив Позичальника бізнес-лінії «Корпоративні клієнти» віднесено до гіршого ризик-статусу.

Банківська Група визнає очікувані кредитні збитки за фінансовим активом на третій стадії зменшення корисності («Етап 3»), якщо на звітну дату фінансовий актив має об'єктивні свідчення зменшення корисності. Фінансові активи на Етапі 3 – це фінансові активи, за якими є об'єктивні докази очікуваного збитку чи спостерігаються одна або декілька подій, що мають негативний вплив на очікувані майбутні грошові потоки за таким фінансовим активом.

Основними ознаками, що свідчать про віднесення фінансового активу до Етапу 3 є наступні:

- значні фінансові труднощі емітента або позичальника;
- порушення умов договору, такі як дефолт або прострочення платежу, що відповідає критеріям дефолту;
- надання уступки своєму позичальнику з економічних або договірних умов, пов'язаних з фінансовими труднощами позичальника, які Банківська Група не розглядала за інших умов;
- висока ймовірність банкрутства або фінансова реорганізація позичальника;
- зникнення активного ринку для фінансового активу внаслідок фінансових труднощів;

28. Політика управління ризиками (продовження)

- купівлю або створення фінансового активу з великою знижкою, що відображає понесені кредитні збитки;
- за результатами процесу моніторингу заборгованості системою «Раннього реагування» позичальника бізнес-лінії «Корпоративні клієнти» віднесено до найгіршого ризик-статусу.

Банківська Група ураховує загальний ефект декількох подій, якщо неможливо ідентифікувати одну окрему подію, що спричинила знецінення фінансового активу.

Внутрішні рейтинги. Фінансові активи класифікуються наступним чином:

- кошти в банках – відповідно до поточних кредитних рейтингів, присвоєних визнаними на міжнародному рівні рейтинговими агентствами, а за їх відсутності – відповідно до рейтингової системи, розробленої Банківською Групою
- інвестиції - відповідно до поточного рейтингу України, присвоєного визнаними на міжнародному рівні рейтинговими агентствами;
- кредити клієнтам - відповідно до рейтингової системи, розробленої Банківською Групою.

Оцінка кредитного ризику за фінансовими активами проводиться на індивідуальній чи портфельній основі. Фінансові активи для цілей розрахунку очікуваних кредитних збитків розподіляються на суттєві та несуттєві. Суттєвими є активи корпоративних клієнтів, якщо сума заборгованості/ліміт за зобов'язаннями на дату оцінки перевищує еквівалент 400 тисяч євро. Кредити, що не є суттєвими та мають спільні характеристики кредитного ризику, оцінюються на портфельній основі, інші – на індивідуальній основі.

Оцінка кредитного ризику за фінансовими активами проводиться на індивідуальній основі чи портфельній основі. Фінансові активи для цілей розрахунку очікуваних кредитних збитків розподіляються на такі, що є суттєві та несуттєві. Суттєвими є активи корпоративних клієнтів, якщо сума заборгованості/ліміт за зобов'язаннями на дату оцінки перевищує еквівалент 400 тисяч євро. Кредити, що не є суттєвими та мають спільні характеристики кредитного ризику оцінюються на груповій основі, інші – на індивідуальній основі.

Використання прогнозної інформації. Банківська Група використовує прогнозну інформацію, яка є доступною без застосування надмірних витрат або зусиль, у своїй оцінці істотного збільшення кредитного ризику, а також у своїй оцінці очікуваних кредитних збитків. Банківська Група залучає фахівців OTP Bank Plc., які використовують зовнішню та внутрішню інформацію для створення «базового» варіанта майбутнього прогнозу щодо відповідних економічних змінних величин, разом із репрезентативним діапазоном інших можливих прогнозних сценаріїв. Використана зовнішня інформація включає економічні дані та прогнози, опубліковані держаними органами та органами кредитно-грошового регулювання. Фактори, що беруться до уваги в рамках даного процесу, включають в себе макроекономічні дані, такі як зростання ВВП, експорт та інвестиції.

28. Політика управління ризиками (продовження)

Банківська Група застосовує ймовірності до виявлених прогнозних сценаріїв. Базовий варіант є єдиним найбільш ймовірним результатом і складається з інформації, використаної Банківською Групою для стратегічного планування та бюджетування. Банківська Група використовує зовнішню та внутрішню інформацію для створення «базового сценарію» майбутніх прогнозованих економічних змінних разом з репрезентативним діапазоном інших можливих сценаріїв. Зовнішня інформація, що використовується, включає економічні дані та прогнози, опубліковані державними органами.

Банківська Група застосовує ймовірності до ідентифікованих прогнозних сценаріїв. Банківська Група виявила і задокументувала основні фактори кредитного ризику та кредитні збитки для кожного портфеля фінансових інструментів і, з використанням аналізу історичних даних, оцінив взаємовідносини між макроекономічними змінними величинами та кредитним ризиком і кредитними збитками. Банківська Група не вносила суттєвих змін до методики оцінки або істотних припущень, зроблених під час звітного періоду.

Оцінка очікуваних кредитних збитків. Основними вхідними даними, які використовуються для оцінки очікуваних кредитних збитків, є такі:

- ймовірність дефолту (PD);
- рівень збитку у випадку дефолту (LGD); та
- актив у стані дефолту (EAD).

Як пояснюється вище, ці показники отримані, в основному, із розроблених власними силами статистичних моделей та інших історичних даних, і вони коригуються для відображення зваженої на ймовірність прогнозованої інформації.

Ймовірність дефолту (PD) є оцінкою ймовірності настання дефолту протягом визначеного часового горизонту. Вона оцінюється на певний момент часу. Розрахунок базується на статистичних моделях. Ці статистичні моделі базуються на ринкових даних (коли вони доступні), а також внутрішніх даних, які включають як кількісні, так і якісні фактори. Оцінка базується на історичних даних та поточних умовах, скоригованих з урахуванням оцінок майбутніх умов, які впливатимуть на ймовірність дефолту.

Рівень збитку у випадку дефолту (LGD) є оцінкою збитків, які виникають у результаті дефолту. Вони базуються на різниці між належними грошовими потоками за договорами і потоками, які кредитор передбачає отримати, з урахуванням потоків грошових коштів від будь-якого забезпечення. Моделі рівня збитку у випадку дефолту для забезпечених активів беруть до уваги: покриття забезпеченням, дисконти з продажів, час реалізації забезпечення, вартість реалізації забезпечення, історичні дані щодо рівня та часу відшкодування. Моделі рівня збитку у випадку дефолту для незабезпечених активів беруть до уваги історичні дані щодо часу відшкодування та рівень отримання відшкодування після виходу в дефолт.

28. Політика управління ризиками (продовження)

Експозиція під ризиком (EAD) є оцінкою заборгованості за активом на майбутню дату дефолту, з урахуванням очікуваних змін в заборгованості за активом після звітної дати, включно з виплатами основної суми та процентів, а також очікуваних скорочень кредитних зобов'язань. Підхід Банківської Групи до моделювання EAD відображає очікувані зміни у непогашеному залишку протягом усього строку дії кредиту, які дозволені згідно з поточними умовами за договором, таких як погашення згідно графіку за договором, зміни у реалізації невикористаних зобов'язань, а також вжиті дії з пом'якшення кредитного ризику до настання дефолту.

Банківська Група оцінює очікувані кредитні збитки з урахуванням ризику настання дефолту протягом максимального періоду за договором (включно з варіантами продовження), протягом якого підприємство зазнає впливу кредитного ризику, і не довшого, навіть якщо продовження або оновлення договору є звичайною бізнес-практикою.

Оцінка очікуваних кредитних збитків базується на зваженому на ймовірність середньому кредитному ризику. Як результат, оцінка резерву на покриття очікуваних кредитних збитків має бути такою самою, незалежно від того чи оцінюється він на індивідуальній або груповій основі (хоча оцінка на груповій основі є більш практичною для великих портфелів активів).

У результаті негативного впливу поширення коронавірусу COVID-19 в Україні, в рамках оцінки кредитного ризику, Банківською Групою були проведені наступні заходи протягом 2020 року:

1. було реструктуризовано 3,812 кредитів юридичних та фізичних осіб;
2. кредити юридичним особам були індивідуально проаналізовані та поділені на 4 групи: кредити клієнтам із повним, суттєвим, середнім та незначним впливом COVID-19;
3. кредити юридичним особам із повним та суттєвим впливом на бізнес були перенесені до Етапу 2;
4. були перераховані ймовірності дефолту та змінені ваги макро-сценаріїв, які використовуються для розрахунку очікуваних кредитних збитків.

Загальний вплив вищеописаних заходів на резерви на покриття очікуваних кредитних збитків за кредитами клієнтам, гарантіям та іншим зобов'язанням з надання кредитів склав 874,942 тисячі гривень.

Для цілей визначення очікуваних кредитних збитків кредитів клієнтам, фінансової дебіторської заборгованості, коштів в банках, на які поширюються вимоги знецінення за МСФЗ 9, Банківська Група розподіляє ці фінансові активи на п'ять рівнів ризику, залежно від кількості днів прострочки та ознак дефолту, а саме:

	Кредити, надані клієнтам	Фінансова дебіторська заборгованість	Кошти в банках
РІВЕНЬ 1	Договір не прострочено (DPD = 0)	Договір не прострочено (1-5 днів)	Договір не прострочено (DPD = 0)
РІВЕНЬ 2	Договір прострочено на 1-30 днів	Договір прострочено на 6-30 днів	Договір прострочено на 1-3 днів
РІВЕНЬ 3	Договір прострочено на 31-60 днів	Договір прострочено на 31-60 днів	Договір прострочено на 4-5 днів
РІВЕНЬ 4	Договір прострочено на 61-90 днів	Договір прострочено на 61-90 днів	Договір прострочено на 6-7 днів
РІВЕНЬ 5 (дефолт)	Договір у стані дефолту	Договір у стані дефолту	Договір у стані дефолту

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

Для цілей визначення очікуваних кредитних збитків за інвестиціями, на які поширюються вимоги знецінення за МСФЗ 9, Банківська Група розподіляє ці активи на 4 рівні ризику, залежно від рейтингу присвоєного міжнародним рейтинговим агентством (Fitch, Moody's, S&P). Рівень 1 відповідає рейтингам від AAA до A-, Рівень 2 відповідає рейтингам від BBB+ до B-, Рівень 3 відповідає рейтингам від CCC+ до CCC-, Рівень 4 (дефолт) відповідає рейтингу CC.

Аналіз кредитного ризику Банківської Групи за класами фінансових активів, внутрішнім рейтингом та Етапами наведено у наступних таблицях. Якщо не вказано окремо, суми в таблицях відображають валову балансову вартість. Для умовних та кредитних контрактних зобов'язань суми, наведені в таблицях, відображають суми зобов'язань.

Кредити клієнтам	Станом на 31 грудня 2020 року			
	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені фінансові інструменти
РІВЕНЬ 1	34,477,279	2,121,400	1,181,203	286,618
РІВЕНЬ 2	334,250	466,724	145,348	27,839
РІВЕНЬ 3	-	348,113	68,021	5,957
РІВЕНЬ 4	-	99,485	37,547	523
РІВЕНЬ 5 (дефолт)	-	-	1,939,802	140,177
Всього	34,811,529	3,035,722	3,371,921	461,114

Кредити клієнтам	Станом на 31 грудня 2019 року			
	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені фінансові інструменти
РІВЕНЬ 1	27,689,552	2,361,494	1,723,772	469,868
РІВЕНЬ 2	549,437	245,040	28,466	41,894
РІВЕНЬ 3	-	280,367	34,379	17,708
РІВЕНЬ 4	-	49,858	16,012	10,525
РІВЕНЬ 5 (дефолт)	-	-	2,827,312	160,123
Всього	28,238,989	2,936,759	4,629,941	700,118

Валова балансова вартість коштів у банках, інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід та інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю, станом на 31 грудня 2020 та 2019 років знаходяться на Етапі 1 та за Рівнем 1.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

У таблицях нижче проаналізовано інформацію про суттєві зміни валової балансової вартості кредитів клієнтам, виданих гарантій та аналогічних контрактних зобов'язань протягом періоду, а також рух відповідних очікуваних кредитних збитків протягом 2020 та 2019 років за класами фінансових активів. Рух очікуваних кредитних збитків за статтями коштів у банках, інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю, та інших фінансових активів є не суттєвим для цілей комбінованої фінансової звітності. Вплив зміни курсових різниць у зміні валової балансової вартості та очікуваних кредитних збитків фінансових інструментів, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9, в таблицях нижче не виділяється окремими строками, а включений у відповідні статті змін.

Кредити клієнтам – зміна валової балансової вартості в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені кредити
31 грудня 2019 року	28,238,989	2,936,759	4,629,941	700,118
Нові кредити клієнтам, або кредити, які були придбані	27,936,564	-	-	-
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(3,019,097)	2,343,051	585,890	-
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	1,084,436	(1,354,054)	186,152	-
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	4,958	92,779	(109,917)	-
Кредити клієнтам, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(18,147,020)	(847,069)	(440,872)	(138,408)
Списано та продано кредитів клієнтам протягом звітного періоду	-	-	(1,721,452)	(70,554)
Кредити клієнтам, що були реструктуризовані	-	-	(18,917)	-
Вплив інших змін	(1,287,301)	(135,744)	261,096	(30,042)
31 грудня 2020 року	34,811,529	3,035,722	3,371,921	461,114

Кредити клієнтам – зміна валової балансової вартості в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені кредити
31 грудня 2018 року	23,600,484	2,554,875	6,221,658	1,178,141
Нові кредити клієнтам, або кредити, які були придбані	23,823,796	-	-	5,599
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(3,243,493)	2,308,602	577,774	-
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	257,783	(589,812)	203,661	-
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	12,907	65,675	(91,720)	-
Кредити клієнтам, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(13,615,689)	(1,107,384)	(980,923)	(181,646)
Списано та продано кредитів клієнтам протягом звітного періоду	-	-	(807,562)	(147,734)
Кредити клієнтам, що були реструктуризовані	-	-	(12,884)	-
Вплив інших змін	(2,596,799)	(295,197)	(480,063)	(154,242)
31 грудня 2019 року	28,238,989	2,936,759	4,629,941	700,118

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

Кредити клієнтам – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені кредити
31 грудня 2019 року	265,116	277,803	3,570,691	323,398
Нові кредити клієнтам, або кредити, які були придбані	886,435	-	-	-
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(359,090)	324,968	414,529	-
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	16,567	(94,382)	133,714	-
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	145	32,203	(69,806)	-
Кредити клієнтам, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(170,320)	(119,042)	(183,267)	(8,745)
Списано та продано кредитів клієнтам протягом звітного періоду	-	-	(1,721,452)	(70,554)
Вплив змін в моделях або параметрів ризиків	17,954	58,886	374,397	(51,128)
31 грудня 2020 року	656,807	480,436	2,518,806	192,971
Кредити клієнтам – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії	Етап 3 ECL до кінця строку дії	Придбані або створені кредитно знецінені кредити
31 грудня 2018 року	215,975	314,291	4,819,836	442,825
Нові кредити клієнтам, або кредити, які були придбані	481,417	-	-	2,522
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(291,022)	211,987	250,141	-
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	3,299	(84,902)	141,553	-
Перехід з Етапу 3 ECL до кінця строку дії	261	25,456	(39,527)	-
Кредити клієнтам, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(110,910)	(125,285)	(421,375)	(76,701)
Списано та продано кредитів клієнтам протягом звітного періоду	-	-	(811,779)	(147,734)
Вплив змін в моделях або параметрів ризиків	(33,904)	(63,744)	(368,158)	102,486
31 грудня 2019 року	265,116	277,803	3,570,691	323,398

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

Гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів – зміна валової балансової вартості фінансових інструментів, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії
31 грудня 2019 року	9,346,157	111,851
Нові гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів	5,579,453	-
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(547,336)	501,690
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	62,671	(55,851)
Гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(3,867,546)	(43,567)
Вплив інших змін	(895,296)	(2,743)
31 грудня 2020 року	9,678,103	511,380

Гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів – зміна очікуваних кредитних збитків в розрізі Етапів за фінансовими інструментами, на які поширюються вимоги щодо знецінення за МСФЗ 9	Етап 1 12-місячний ECL	Етап 2 ECL до кінця строку дії
31 грудня 2019 року	65,844	18,095
Нові гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів	141,024	-
Перехід з Етапу 1 12-місячний ECL	(11,783)	40,621
Перехід з Етапу 2 ECL до кінця строку дії	2,771	(9,566)
Гарантії та інші зобов'язання з надання кредитів, визнання яких було припинене протягом звітного періоду	(18,744)	(7,036)
Вплив змін в моделях або параметрів ризику, інші зміни	58,634	(376)
31 грудня 2020 року	237,746	41,738

У таблиці нижче проаналізовано вплив модифікацій за фінансовими активами, які обліковуються за амортизованою собівартістю або справедливою вартістю через інший сукупний дохід за 2020 та 2019 роки:

	2020	2019
Амортизована собівартість фінансових активів до модифікації (ECL до кінця строку дії)	1,487,442	1,089,283
Чистий збиток від модифікацій фінансових активів	(18,917)	(12,884)
Валова балансова вартість модифікованих фінансових активів, на кінець звітного періоду, які були переведені до 12-місячний ECL	428,512	120,822

Ризик ліквідності

Сутність ризику. Ризиком ліквідності є ймовірність того, що нестача наявних високоліквідних активів та очікуваних грошових надходжень ускладнить виконання фінансових зобов'язань Банківської Групи. Цей ризик виникає через нездатність управляти незапланованим відтоком коштів або змінами джерел фінансування, а також через неможливість виконувати свої позабалансові зобов'язання.

28. Політика управління ризиками (продовження)

Мета управління ризиком. Метою управління ризиком ліквідності є забезпечення достатніх коштів для повного та своєчасного виконання усіх зобов'язань Банківської Групи перед клієнтами, кредиторами та іншими контрагентами, а також досягнення запланованого зростання її активів і рівня прибутковості Банківської Групи, що передбачає:

- а) щоденне управління грошовими залишками та ностро-рахунками з метою забезпечення вчасного проведення розрахунків та платежів, виконання обов'язкових резервних вимог і дотримання нормативів ліквідності НБУ на кожну звітну дату;
- б) забезпечення фінансування сталого зростання бізнесу, передбаченого кредитно-інвестиційною стратегією Банківської Групи;
- в) створення запасу ліквідних коштів на випадок кризи ліквідності – різкого відтоку клієнтських коштів та/або раптового закриття доступу до ресурсних ринків.

Політика управління ризиком. Комітет з управління активами і пасивами АТ «ОТП Банк», якому керівництво Банківської Групи делегує функції з управління активами і пасивами, визначає стратегію підтримання достатності ліквідності згідно зі стратегією управління ліквідністю Материнського Банку та затверджує її як складову політики з управління активами та пасивами.

Управління ліквідністю полягає у підтриманні мінімально необхідного запасу високоліквідних активів; контролі за величиною розривів між строками погашення активів та зобов'язань, як міри ризику, на який наражається Банківська Група, шляхом обмеження їх величини; диверсифікації зовнішніх джерел фінансування; планування фінансування кредитно-інвестиційної стратегії Банківської Групи.

Значна увага приділяється концентраціям кредитного та депозитного портфелів, а також ступеню ліквідності існуючих активів. На випадок кризи ліквідності Комітет з управління активами і пасивами щорічно поновлює План дій на випадок кризи ліквідності після проведення комплексного стрес-тестування.

Процеси управління ризиком ліквідності. Внутрішні процеси управління ризиком ліквідності, як і іншими ризиками, складаються з:

- 1) ідентифікації джерел ризику та вимірювання його величини, яке щомісячно здійснює Управління активами та пасивами та контролінгу казначейства на основі даних операційної системи;
- 2) планування шляхом щорічного складання Програми фінансування кредитно-інвестиційної стратегії та оновлення Плану відновлення діяльності Групи;
- 3) управління ризиком – відповідна функція на локальному рівні делегована Комітету з управління активами і пасивами, якому Управління активами і пасивами та контролінгу казначейства регулярно надає інформацію про обсяг ризику, на який наражається Банківська Група, та дотримання відповідних лімітів, в той час як управління ризиками на рівні ОТП Групи здійснюється відповідним комітетом Материнського Банку, який отримує інформацію про наявний ризик щомісячно;
- 4) моніторингу наявності мінімально необхідного запасу високоліквідних активів, яку щоденно здійснює Управління активами та пасивами та контролінгу казначейства з наступним звітуванням перед Комітетом з управління активами і пасивами та відповідним підрозділом Материнського Банку;

28. Політика управління ризиками (продовження)

- 5) щоденного контролю дотримання регулятивних вимог та внутрішніх лімітів;
- 6) оцінки ефективності стратегії та тактики управління ліквідністю, що є функцією Комітету з управління активами і пасивами.

Методи. Ідентифікація достатності ліквідності Банківської Групи здійснюється на основі комплексного аналізу факторів, а саме:

- структури активів Банківської Групи та їх розподілу за ступенем ліквідності (при цьому, особлива увага приділяється обсягу наявних високоліквідних активів);
- обсягу, структури та рівня диверсифікації пасивів (передусім, аналізуються питома вага зобов'язань у пасивах Банківської Групи, частка строкових коштів та коштів до запитання, коштів фізичних та юридичних осіб, а також інших банків, стабільність залучених коштів та ступінь залежності від дорогих чи нестабільних джерел фінансування);
- концентрації активів і пасивів (за контрагентами, за інструментами, за термінами погашення);
- розподілу грошових потоків у часі для кожного виду активів та зобов'язань у розрізі валют;
- впливу різних стрес-сценаріїв на ліквідну позицію та дотримання нормативів НБУ.

Управління ліквідністю здійснюється в розрізі національної та іноземних валют. Управління ліквідністю в національній валюті є децентралізованим та повністю покладається на локальний Комітет з управління активами і пасивами. Управління ліквідністю в іноземній валюті здійснюється централізовано на рівні Материнського Банку за методом фондового пулу.

Комітет з управління активами і пасивами постійно аналізує ліквідну позицію та реалізує змішаний підхід до управління ліквідністю – як з боку активів, так і зі сторони пасивів, – з тим, аби забезпечити вчасне виконання зобов'язань Банківської Групи.

Суть управління ліквідністю через активи полягає в підтриманні достатнього запасу ліквідних активів, що дозволяє виконувати резервні вимоги, нормативи НБУ, а також слугує джерелом покриття тимчасового дефіциту ліквідності. Цей підхід особливо ефективний у випадку тривалої кризи ліквідності, і в інших випадках, коли доступ до грошового ринку суттєво обмежений або відсутній. Управління ліквідністю через пасиви полягає в залученні міжбанківського фінансування для покриття тимчасових потреб у ліквідності.

Важливими елементами управління є аналіз кредитно-інвестиційної стратегії Банківської Групи та вибір оптимальних джерел фінансування відповідно до напрямів розміщення коштів, а також щорічне оновлення Плану дій на випадок кризи ліквідності, що містить чіткий опис індикаторів кризи, дій персоналу, задіяного у антикризовому управлінні, інформаційних потоків та джерел поповнення ліквідних коштів.

Ризик ліквідності контролюється шляхом встановлення лімітів на обсяг операційної ліквідності, чи короткострокових розривів між строками погашення активів та пасивів. Контроль за дотриманням лімітів полягає у співставленні фактичного розміру відповідної відкритої позиції та встановленого обмеження на неї. У випадку недотримання ліміту аналізуються причини його виникнення та пропонується план заходів щодо усунення порушення чи пропозиції щодо зміни існуючої системи лімітів.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

У нижче наведених таблицях представлений аналіз ризику ліквідності на основі балансової вартості фінансових активів та зобов'язань, як представлено в комбінованому звіті про фінансовий стан. Дані таблиці складені на основі строків погашення згідно контрактів з контрагентами.

	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	31 грудня 2020 року Всього
НЕПОХІДНІ ФІНАНСОВІ АКТИВИ						
Грошові кошти та рахунки у Національному банку України	3,510,420	-	-	-	-	3,510,420
Кошти в банках	13,664,788	6,535	65,010	-	-	13,736,333
Кредити клієнтам	5,072,924	6,730,662	12,668,137	12,407,810	951,733	37,831,266
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	48,347	2,236,257	3,063,515	1,430,981	953	6,780,053
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	5,901,418	-	-	-	-	5,901,418
Інші фінансові активи	106,693	-	-	-	-	106,693
Всього непохідних фінансових активів	28,304,590	8,973,454	15,796,662	13,838,791	952,686	67,866,183
Похідні фінансові активи	10,561	-	-	-	-	10,561
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	28,315,151	8,973,454	15,796,662	13,838,791	952,686	67,876,744
НЕПОХІДНІ ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків та інших фінансових установ	352,006	797,272	3,707,362	3,856,357	-	8,712,997
Рахунки клієнтів	47,564,056	26,874	42,384	61	-	47,633,375
Орендні зобов'язання	22,742	8,957	63,625	184,807	176,042	456,173
Субординований борг	-	-	-	541,887	-	541,887
Інші фінансові зобов'язання	633,748	3,369	-	-	-	637,117
Чисті активи, що належать вкладникам недержавних пенсійних фондів	256,544	-	-	-	-	256,544
Видані гарантії та аналогічні зобов'язання	3,176,422	-	-	-	-	3,176,422
Безвідкличні невикористані кредитні лінії	6,733,577	-	-	-	-	6,733,577
Всього непохідних фінансових зобов'язань	58,739,095	836,472	3,813,371	4,583,112	176,042	68,148,092
Похідні фінансові зобов'язання	844	-	-	-	-	844
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	58,739,939	836,472	3,813,371	4,583,112	176,042	68,148,936
Розрив ліквідності	(30,424,788)	8,136,982	11,983,291	9,255,679	776,644	
Кумулятивний розрив ліквідності	(30,424,788)	(22,287,806)	(10,304,515)	(1,048,836)	(272,192)	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	31 грудня 2019 року Всього
НЕПОХІДНІ ФІНАНСОВІ АКТИВИ						
Грошові кошти та рахунки у Національному банку України	3,139,593	-	-	-	-	3,139,593
Кошти в банках	4,312,361	2,670	-	-	-	4,315,031
Кредити клієнтам	6,132,332	4,701,723	10,656,907	9,579,161	998,676	32,068,799
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	413,154	180,038	1,114,882	1,914,621	730	3,623,425
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	7,212,296	-	-	-	-	7,212,296
Інші фінансові активи	166,878	-	-	-	-	166,878
Всього непохідних фінансових активів	21,376,614	4,884,431	11,771,789	11,493,782	999,406	50,526,022
Похідні фінансові активи	454	-	-	-	-	454
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	21,377,068	4,884,431	11,771,789	11,493,782	999,406	50,526,476
НЕПОХІДНІ ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків та інших фінансових установ	469,313	709,673	1,713,508	3,382,737	157,872	6,433,103
Рахунки клієнтів	33,962,842	361,920	763,971	22,725	-	35,111,458
Орендні зобов'язання	14,981	15,055	63,670	90,372	-	184,078
Субординований борг	-	-	-	-	433,816	433,816
Інші фінансові зобов'язання	644,997	-	-	-	-	644,997
Чисті активи, що належать вкладникам недержавних пенсійних фондів	-	-	-	-	-	-
Видані гарантії та аналогічні зобов'язання	2,473,114	-	-	-	-	2,473,114
Безвідкличні невикористані кредитні лінії	6,900,955	-	-	-	-	6,900,955
Всього непохідних фінансових зобов'язань	44,466,202	1,086,648	2,541,149	3,495,834	591,688	52,181,521
Похідні фінансові зобов'язання	1,598	-	1,849	-	-	3,447
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	44,467,800	1,086,648	2,542,998	3,495,834	591,688	52,184,968
Розрив ліквідності	(23,090,732)	3,797,783	9,228,791	7,997,948	407,718	
Кумулятивний розрив ліквідності	(23,090,732)	(19,292,949)	(10,064,158)	(2,066,210)	(1,658,492)	

28. Політика управління ризиками (продовження)

Банківська Група належним чином управляє різницею ліквідності, яка виникла протягом 2020 та 2019 років за активами та зобов'язаннями, строк погашення яких становить менше 1 року.

Основна частина зобов'язань, за якими нараховуються проценти, представлена як депозитами клієнтів на вимогу, так і короткостроковими вкладками з можливістю дострокового розірвання договору, тому їх усіх віднесено до категорії, строк погашення яких становить до 1 місяця. На основі припущення щодо безперервності діяльності фактичний строк основних депозитів на вимогу вважається невизначеним.

Депозити клієнтів підлягають поверненню за вимогою та при настанні строку. Звичайно депозити на вимогу є достатньо стабільними та їх не знімають протягом одного місяця. Управління ризиком ліквідності Банківської Групи включає оцінку залишків на поточних рахунках, а саме стабільної частини депозитів. Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років стабільна частина депозитів клієнтів, розрахована як сума депозитів та поточних рахунків клієнтів на кінець року за вирахуванням стандартного відхилення депозитів та поточних рахунків клієнтів за останні три роки, складає 33,439,621 тисяча гривень та 26,019,725 тисяч гривень, відповідно.

Таким чином, станом на 31 грудня 2020 та 2019 років перевищення короткострокових активів Банківської Групи над короткостроковими зобов'язаннями Банківської Групи, розраховане з врахуванням стабільної частини депозитів клієнтів, як зобов'язань, фактичний строк яких вважається невизначеним, становить 23,135,106 тисяч гривень та 15,955,567 тисяч гривень, відповідно.

Подальший аналіз ризику ліквідності представлений у наступних таблицях у відповідності до МСФЗ 7. Суми, які розкриваються у цих таблицях, не відповідають суммам, відображеним у комбінованому звіті про фінансовий стан, оскільки представлена нижче інформація включає аналіз за строками погашення фінансових зобов'язань, який вказує на загальну суму залишків платежів за договорами (включаючи виплату процентів), які не визнаються у комбінованому звіті про фінансовий стан за методом ефективної ставки відсотка.

Дані таблиці складені на основі строків погашення згідно контрактів з контрагентами.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	31 грудня 2020 року Всього
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків та інших фінансових установ	384,999	846,326	3,868,243	4,028,678	-	9,128,246
Рахунки клієнтів	47,441,567	27,562	43,680	66	-	47,512,875
Орендні зобов'язання	22,780	17,733	87,542	256,997	215,575	600,627
Субординований борг	-	-	-	651,505	-	651,505
Інші фінансові зобов'язання	637,961	-	-	-	-	637,961
Чисті активи, що належать вкладникам недержавних пенсійних фондів	256,544	-	-	-	-	256,544
Видані гарантії та аналогічні зобов'язання	3,176,422	-	-	-	-	3,176,422
Безвідкличні невикористані кредитні лінії	6,733,577	-	-	-	-	6,733,577
Непохідні фінансові зобов'язання	58,653,850	891,621	3,999,465	4,937,246	215,575	68,697,757
Форвардні контракти	598,008	-	-	-	-	598,008
Похідні фінансові зобов'язання	598,008	-	-	-	-	598,008
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	59,251,858	891,621	3,999,465	4,937,246	215,575	69,295,765
	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	31 грудня 2019 року Всього
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків та інших фінансових установ	498,922	792,047	1,995,034	3,920,257	180,333	7,386,593
Рахунки клієнтів	33,843,021	380,638	807,409	21,653	-	35,052,721
Орендні зобов'язання	16,835	18,340	75,757	100,780	-	211,712
Субординований борг	-	-	-	-	546,115	546,115
Інші фінансові зобов'язання	648,444	-	-	-	-	648,444
Чисті активи, що належать вкладникам недержавних пенсійних фондів	-	-	-	-	-	-
Видані гарантії та аналогічні зобов'язання	2,473,114	-	-	-	-	2,473,114
Зобов'язання за кредитами та невикористаними кредитними лініями	6,900,955	-	-	-	-	6,900,955
Непохідні фінансові зобов'язання	44,381,291	1,191,025	2,878,200	4,042,690	726,448	53,219,654
Форвардні контракти	74,587	-	86,306	-	-	160,893
Похідні фінансові зобов'язання	74,587	-	86,306	-	-	160,893
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	44,455,878	1,191,025	2,964,506	4,042,690	726,448	53,380,547

28. Політика управління ризиками (продовження)

Ринковий ризик

Сутність ризику. Банківська Група наражається на ринковий (ціновий) ризик внаслідок неочікуваних змін ринкових цін на активи, що перебувають на її балансі або обліковуються на позабалансових рахунках. Втім, окрім наявності ризик-факторів, які не перебувають під безпосереднім контролем Банківської Групи, та ступеню їх волатильності, необхідною передумовою ринкового ризику є існування відкритої позиції, що визначає ступінь чутливості фінансової установи до коливань ринкових індикаторів. Виходячи з незначних обсягів інвестицій в цінні папери з нефіксованим прибутком та основні засоби, менеджмент зосереджується на управлінні передусім відсотковим та валютним ризиками, що належать до групи ринкових (цінових) ризиків.

Мета управління ризиком. Метою управління ринковим ризиком є досягнення запланованого рівня прибутковості Банківської Групи за прийнятного для акціонеру рівня ризику, тобто обмеження потенційних втрат внаслідок неочікуваних коливань процентних ставок та валютних курсів.

Політика управління ризиком. Управління ринковими ризиками є дворівневим: на рівні ОТП Групи та локально.

Комітет з управління активами і пасивами АТ «ОТП БАНК», як відповідальної особи Банківської Групи, виконує функції з управління активами і пасивами, визначає стратегію управління ринковим ризиком з урахуванням єдиних стандартів управління ризиками глобальної ОТП Групи та затверджує її у вигляді Політики з управління ризиками ліквідності, процентним ризиком Банківської книги та ринковими ризиками АТ «ОТП БАНК».

Суть управління ризиком полягає у визначенні рівня толерантності до відповідного ризику, тобто суми максимально допустимих втрат від коливань ринкових індикаторів, та встановленні і контролі лімітів на величину відповідних відкритих позицій, що наражають Банківську Групу на ризик.

Реалізація обраної стратегії управління ринковими ризиками передбачає координоване управління структурою активів та пасивів та встановлення мінімальних/максимальних відсоткових ставок за процентними активами/пасивами.

Процеси. Внутрішні процеси управління ринковим ризиком складаються з:

- 1) Ідентифікації джерел ризику та вимірюванні його величини, яку щомісячно здійснює Управління активами та пасивами та контролінгу казначейства незалежно від підрозділів, що здійснюють ризикову діяльність, та на основі даних операційних систем та звітів.
- 2) Управління ризиком (відповідна функція на локальному рівні делегована Комітету з управління активами і пасивами, якому Управління активами і пасивами та контролінгу казначейства регулярно надає інформацію про обсяг ризику, на який наражається Банківська Група та дотримання відповідних лімітів). Управління ризиками на рівні ОТП Групи здійснюється відповідним комітетом з управління активами і пасивами Материнського Банку, який отримує інформацію про наявний ризик щоквартально.

28. Політика управління ризиками (продовження)

- 3) Моніторингу та контролю за дотриманням лімітів на величину ризику, які щомісячно здійснює Управління активами та пасивами з наступним звітуванням перед Комітетом з управління активами і пасивами та Материнським Банком.
- 4) Періодичної оцінки ефективності стратегії та тактик управління ризиками, що здійснюється Комітетом з управління активами і пасивами.

Процентний ризик. Процентним ризиком є ризик того, що майбутні грошові потоки або справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань будуть змінюватись через зміну ринкових відсоткових ставок.

Головною метою управління процентним ризиком є обмеження впливу змін у відсоткових ставках на чистий процентний дохід та капітал Банківської Групи шляхом координованого управління структурою процентних активів та пасивів та встановлення мінімальних/максимальних відсоткових ставок за процентними активами/пасивами. Політика з управління ризиками ліквідності, процентним ризиком Банківської книги та ринковими ризиками АТ «ОТП БАНК» містить опис основних критеріїв для керівництва щодо управління та контролю процентного ризику у Групі.

Ідентифікація джерел ризику здійснюється шляхом аналізу існуючої структури процентних активів та пасивів. Аналіз процентних розривів за строками до погашення (для активів та зобов'язань з фіксованими відсотковими ставками) або найближчої дати перегляду відсоткової ставки (для активів та зобов'язань з плаваючими відсотковими ставками, чи ставками, що періодично переглядаються) є зручною мірою для визначення позицій, що наражають Групу на процентний ризик.

Банківська Група здійснює кількісну оцінку процентного ризику на підставі аналізу чутливості чистого процентного доходу до зміни відсоткових ставок, а також оцінює зміну економічної вартості капіталу в результаті 6 сценаріїв змін форми та нахилу кривих доходності на задану кількість процентних пунктів. Оцінка здійснюється за всіма балансовими та позабалансовими позиціями Банківської Групи для інструментів, чутливих до змін відсоткової ставки.

Для отримання кількісної оцінки змін економічної вартості капіталу внаслідок коливань відсоткових ставок у довгостроковому періоді застосовується метод дюрації.

Материнський Банк централізовано встановлює ліміт на обсяг зменшення економічної вартості капіталу для дочірніх банків – не вище 20% від обсягу регулятивного капіталу, а завданням Комітету з управління активами і пасивами є забезпечення мінімізації розривів між строками переоцінки процентних активів та пасивів за рахунок зміни параметрів окремих великих транзакцій та модифікації існуючих стандартів банківських продуктів і цінової політики. Забезпечення запланованого рівня процентного доходу здійснюється за рахунок управління відсотковим spreadом.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

Моніторинг середньозважених номінальних процентних ставок за фінансовими інструментами, станом на 31 грудня 2020 та 2019 років представлений таким чином:

	31 грудня 2020 року, (%)				
	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти	Відсоткова ставка
ФІНАНСОВІ АКТИВИ					
Кошти в банках	-	-	-	-	-
Кредити клієнтам	17.44	3.96	5.6	4.33	фіксована/плаваюча
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	14.05	5.52	2.20	-	фіксована
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	5.54	-	-	-	фіксована
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ					
Кошти банків та інших фінансових установ	6.80	5.48	4.10	-	фіксована/плаваюча
Рахунки клієнтів:					
Поточні рахунки та депозити до запитання	2.93	0.02	0.01	-	фіксована/плаваюча
Строкові депозити	7.18	0.47	0.04	0.01	фіксована
Орендні зобов'язання	13.89	7.39	2.57	-	фіксована
Субординований борг	-	5.00	-	-	плаваюча
31 грудня 2019 року, (%)					
	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти	Відсоткова ставка
ФІНАНСОВІ АКТИВИ					
Кошти в банках	14.19	1.63	(0.50)	(0.17)	фіксована/плаваюча
Кредити клієнтам	17.88	7.81	7.68	7.00	фіксована/плаваюча
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	15.98	5.55	4.60	-	фіксована
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	13.03	-	-	-	фіксована
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ					
Кошти банків та інших фінансових установ	17.45	4.93	2.49	-	фіксована/плаваюча
Рахунки клієнтів:					
Поточні рахунки та депозити до запитання	7.61	0.13	0.01	-	фіксована/плаваюча
Строкові депозити	13.00	2.30	1.92	0.02	фіксована
Орендні зобов'язання	17.30	9.60	2.60	-	фіксована
Субординований борг	-	5.00	-	-	фіксована

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

У наведеній нижче таблиці представлений аналіз чутливості до ризику зміни процентних ставок. Використовуваний відсоток зміни процентних ставок, помножений на значення фінансових активів та зобов'язань, з урахуванням ставки оподаткування, являє собою очікуваний рівень впливу на прибуток/(збиток) та капітал.

Вплив на прибуток після оподаткування та капітал представлений таким чином:

	Станом на 31 грудня 2020 року		Станом на 31 грудня 2019 року	
	Процентна ставка +1	Процентна ставка -1	Процентна ставка +1	Процентна ставка -1
Вплив на прибуток до оподаткування				
Чутливість фінансових активів	505,127	(505,127)	472,196	(472,196)
Чутливість фінансових зобов'язань	(573,444)	573,444	(421,625)	421,625
Чистий вплив на капітал	(56,020)	56,020	41,468	(41,468)

У наведеній нижче таблиці представлений аналіз чутливості зміни справедливої вартості інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід та які входять до ієрархії вхідних даних для оцінки справедливої вартості за рівнем 2 та рівнем 3 від зміни ставок дисконтування, що використовуються для оцінки їх справедливої вартості.

Вплив на інший сукупний дохід/(збиток) та капітал представлений таким чином:

	Станом на 31 грудня 2020 року		Станом на 31 грудня 2019 року	
	Ставка дисконтування +1	Ставка дисконтування -1	Ставка дисконтування +1	Ставка дисконтування -1
Зміна справедливої вартості інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(25,765)	24,435	(16,359)	21,728
Вплив на інший сукупний дохід/(збиток) та капітал	(25,765)	24,435	(16,359)	21,728

Валютний ризик. Валютним ризиком є ймовірність отримання втрат через зміну гривневого еквіваленту вартості активів, зобов'язань або позабалансових статей, деномінованих в іноземній валюті, що викликана зміною курсів іноземних валют по відношенню до гривні.

Управління валютним ризиком здійснюється шляхом встановлення лімітів, з якими щоденно порівнюється фактичний розмір позицій, що наражають Банківську Групу на валютний ризик.

Відповідно до Політики з управління ризиками ліквідності, процентним ризиком Банківської книги та ринковими ризиками АТ «ОТП БАНК», вразливість Банківської Групи до валютного ризику оцінюється як відкрита валютна позиція в окремій валюті та, як загальна відкрита валютна позиція.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

Контроль за дотриманням лімітів полягає у співставленні фактичного розміру відповідної відкритої позиції та встановленого обмеження на неї. У випадку недотримання ліміту аналізуються причини його виникнення та пропонується план заходів щодо усунення порушення чи пропозиції щодо зміни існуючої системи лімітів.

Позиції Банківської Групи щодо ризиків зміни курсів обміну валют представлені у таблиці нижче:

	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти	Дорого- цінні метали	31 грудня 2020 року Всього
ФІНАНСОВІ АКТИВИ						
Грошові кошти та рахунки в Національному банку України	2,915,602	331,074	242,293	21,451	-	3,510,420
Кошти в банках	105,288	8,172,324	5,048,477	380,658	29,586	13,736,333
Кредити клієнтам	22,725,906	9,457,091	5,631,569	16,700	-	37,831,266
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	4,905,781	1,610,541	263,731	-	-	6,780,053
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	5,901,418	-	-	-	-	5,901,418
Інші фінансові активи	111,252	4,686	1,316	-	-	117,254
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	36,665,247	19,575,716	11,187,386	418,809	29,586	67,876,744
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків та інших фінансових установ	571,891	3,655,235	4,485,871	-	-	8,712,997
Рахунки клієнтів	25,978,183	14,534,796	6,688,918	396,794	34,684	47,633,375
Орендні зобов'язання	122,112	333,545	516	-	-	456,173
Субординований борг	-	541,887	-	-	-	541,887
Чисті активи, що належать вкладникам недержавних пенсійних фондів	256,544	-	-	-	-	256,544
Інші фінансові зобов'язання	590,331	20,809	23,140	3,681	-	637,961
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	27,519,061	19,086,272	11,198,445	400,475	34,684	58,238,937
ВАЛЮТНА ПОЗИЦІЯ	9,146,186	489,444	(11,059)	18,334	(5,098)	
Кредиторська заборгованість за договорами з похідними фінансовими інструментами	-	(598,008)	-	-	(35,073)	(633,081)
Дебіторська заборгованість за договорами з похідними фінансовими інструментами	607,815	34,982	-	-	-	642,797
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ ПОХІДНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ	607,815	(563,026)	-	-	(35,073)	
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ	9,754,001	(73,582)	(11,059)	18,334	(40,171)	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

	Гривні	Долари США	Євро	Інші валюти	Дорого- цінні метали	31 грудня 2019 року Всього
ФІНАНСОВІ АКТИВИ						
Грошові кошти та рахунки в						
Національному банку України	2,806,239	170,782	148,413	14,159	-	3,139,593
Кошти в банках	194,299	2,041,623	1,782,718	296,390	1	4,315,031
Кредити клієнтам	18,858,319	9,450,687	3,738,282	21,511	-	32,068,799
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	2,268,544	1,157,393	197,488	-	-	3,623,425
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	7,212,296	-	-	-	-	7,212,296
Інші фінансові активи	143,349	9,807	14,176	-	-	167,332
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	31,483,046	12,830,292	5,881,077	332,060	1	50,526,476
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків та інших фінансових установ	907,422	3,568,255	1,957,426	-	-	6,433,103
Рахунки клієнтів	22,371,830	8,605,883	3,845,432	282,391	5,922	35,111,458
Орендні зобов'язання	107,870	75,356	852	-	-	184,078
Чисті активи, що належать вкладникам недержавних пенсійних фондів	-	-	-	-	-	-
Субординований борг	-	433,816	-	-	-	433,816
Інші фінансові зобов'язання	584,400	21,646	39,497	2,901	-	648,444
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	23,971,522	12,704,956	5,843,207	285,292	5,922	42,810,899
ВАЛЮТНА ПОЗИЦІЯ	7,511,524	125,336	37,870	46,768	(5,921)	
Кредиторська заборгованість за договорами з похідними фінансовими інструментами	(101,677)	(59,216)	-	(28,757)	-	(189,650)
Дебіторська заборгованість за договорами з похідними фінансовими інструментами	59,603	126,999	-	-	-	186,602
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ ПОХІДНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ	(42,074)	67,783	-	(28,757)	-	
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ	7,469,450	193,119	37,870	18,011	(5,921)	

Чутливість до валютного ризику. У наведеній нижче таблиці представлено аналіз чутливості фінансового результату та капіталу Банківської Групи до 10% (на 31 грудня 2019 року: 10%) збільшення і зменшення офіційного курсу гривні до долара США та євро. 10% (на 31 грудня 2019 року: 10%) – це рівень чутливості, який використовується Банківською Групою при складанні звітів про валютний ризик для провідного управлінського персоналу Банківської Групи і який являє собою оцінку керівництвом Банківської Групи можливої зміни валютних курсів. В аналізі чутливості включені тільки суми в іноземній валюті, наявні на кінець періоду, при конвертації яких на кінець періоду використовуються курси, змінені на 10% (на 31 грудня 2019 року: 10%) по відношенню до діючих.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

	31 грудня 2020 року		31 грудня 2019 року	
	Гривня/ долар США +10	Гривня/ долар США -10	Гривня/ долар США +10	Гривня/ долар США -10
Вплив на прибуток або збиток та капітал	(6,034)	6,034	15,836	(15,836)

	31 грудня 2020 року		31 грудня 2019 року	
	Гривня/євро +10	Гривня/євро -10	Гривня/євро +10	Гривня/євро -10
Вплив на прибуток або збиток та капітал	(907)	907	3,105	(3,105)

Обмеження щодо аналізу чутливості. У наведених вище таблицях відображений вплив змін, які ґрунтуються на основному припущенні, у той час як інші припущення залишаються незмінними. В дійсності існує зв'язок між припущеннями та іншими факторами. Також необхідно зауважити, що чутливість має нелінійний характер, тому не повинна проводитися інтерполяція або екстраполяція отриманих результатів.

Аналіз чутливості не враховує, що Банківська Група здійснює управління своїми активами та зобов'язаннями. Окрім того, фінансове положення Банківської Групи може змінюватись в залежності від фактичних змін, які відбуваються на ринку. Наприклад, стратегія Банківської Групи щодо управління фінансовими ризиками спрямована на управління ризиком, який виникає у результаті ринкових коливань. У випадку різких негативних коливань цін на ринку цінних паперів керівництво може звертатися до таких методів як продаж інвестицій, зміна складу інвестиційного портфеля, а також інших методів хеджування. Відповідно, зміна припущень може не мати впливу на зобов'язання, але може суттєво вплинути на активи, які обліковуються у комбінованому звіті про фінансовий стан за ринковою ціною. У цій ситуації різні методи оцінки активів і зобов'язань можуть призвести до значних коливань величини капіталу.

Інші обмеження у наведеному вище аналізі чутливості включають використання гіпотетичних змін на ринку з метою розкриття потенційного ризику, які являють собою лише прогноз Банківської Групи щодо майбутніх змін на ринку, які неможливо передбачити з якою-небудь мірою впевненості. Також обмеженням є припущення, що всі процентні ставки змінюються ідентичним чином.

Географічний ризик. Головною вимогою Материнського Банку є дотримання лімітів на рівні країн, в яких розташовані банки-контрагенти. Оцінка та управління ризиком на рівні країн здійснюється у відповідності з Положенням про управління ризиком країн. Цей документ розроблений співробітниками Банківської Групи у відповідності з процедурою що закріплює методологічні засади рейтингування країн в залежності від значень їх економічних показників та визначення на цій основі відкритості до ризику країни..

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

Географічна приналежність корпоративних позичальників встановлюється згідно з критерієм їх реєстрації. Згідно з корпоративною кредитною політикою Банківської Групи цільовими клієнтами є юридичні особи-резиденти України. Нерезиденти можуть бути профінансовані у виключних випадках, якщо вони належать до заможних українських груп споріднених компаній. Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років в корпоративному портфелі відсутні позичальники-нерезиденти.

Концентрація активів та зобов'язань за регіонами наведена нижче:

	Україна	Країни, які не належать до ОЕСР	Країни ОЕСР	31 грудня 2020 року Всього
ФІНАНСОВІ АКТИВИ				
Грошові кошти та рахунки в Національному банку України	3,510,420	-	-	3,510,420
Кошти в банках	166,431	178,833	13,391,069	13,736,333
Кредити клієнтам	37,830,279	719	268	37,831,266
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	6,780,053	-	-	6,780,053
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	5,901,418	-	-	5,901,418
Інші фінансові активи	114,626	-	2,628	117,254
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	54,303,227	179,552	13,393,965	67,876,744
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Кошти банків та інших фінансових установ	268	5,604,002	3,108,727	8,712,997
Рахунки клієнтів	46,631,576	461,278	540,521	47,633,375
Орендні зобов'язання	456,173	-	-	456,173
Чисті активи, що належать вкладникам недержавних пенсійних фондів	256,544	-	-	256,544
Субординований борг	-	-	541,887	541,887
Інші фінансові зобов'язання	634,282	-	3,679	637,961
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	47,978,843	6,065,280	4,194,814	58,238,937
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ	6,324,384	(5,885,728)	9,199,151	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

28. Політика управління ризиками (продовження)

	Україна	Країни, які не належать до ОЕСР	Країни ОЕСР	31 грудня 2019 року Всього
ФІНАНСОВІ АКТИВИ				
Грошові кошти та рахунки в Національному банку України	3,139,593	-	-	3,139,593
Кошти в банках	782,201	154,996	3,377,834	4,315,031
Кредити клієнтам	32,064,472	3,580	747	32,068,799
Інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	3,623,425	-	-	3,623,425
Інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	7,212,296	-	-	7,212,296
Інші фінансові активи	167,320	12	-	167,332
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ	46,989,307	158,588	3,378,581	50,526,476
ФІНАНСОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Кошти банків та інших фінансових установ	189,851	4,182,677	2,060,575	6,433,103
Рахунки клієнтів	34,494,720	162,819	453,919	35,111,458
Орендні зобов'язання	184,078	-	-	184,078
Чисті активи, що належать вкладникам недержавних пенсійних фондів	-	-	-	-
Субординований борг	-	-	433,816	433,816
Інші фінансові зобов'язання	641,264	7,103	77	648,444
ВСЬОГО ФІНАНСОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	35,509,913	4,352,599	2,948,387	42,810,899
ЧИСТА ПОЗИЦІЯ	11,479,394	(4,194,011)	430,194	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ОТП БАНК»

Примітки до комбінованої фінансової звітності
за рік, який закінчився 31 грудня 2020 року
(у тисячах українських гривень)

29. Чисті активи, що належать вкладникам недержавних пенсійних фондів

Рух чистих активів, що належать вкладникам недержавних пенсійних фондів за 2020 рік представлений таким чином:

	Чисті активи, що належать вкладниками недержавних пенсійних фондів
31 грудня 2019 року	-
Зміни в структурі Банківської Групи ¹	181,484
Пенсійні внески від вкладників пенсійного фонду	30,979
Пенсійні внески від роботодавця-платника	13,059
Сума переведених коштів від іншого пенсійного фонду	3,451
Загальна сума виконаних та нарахованих зобов'язань перед учасниками	(1,554)
Сума перерахованих пенсійних коштів до іншого пенсійного фонду	(4,977)
Сума прибутку від інвестування активів пенсійного фонду	34,102
31 грудня 2020 року	256,544

¹Зміни в структурі Банківської Групи представлені сумою чистих активів, що належать вкладникам недержавних пенсійних фондів станом на 31 грудня 2019 року. Пенсійні фонди були додані в структуру власності Банківської Групи згідно з рішенням Комісії Національного банку України з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем від 13 січня 2020 року № 3.

30. Події після дати балансу

Згідно з Рішенням Загальних зборів Акціонерів АТ «ОТП Банк», що відбулися 08 квітня 2021 року, єдиний Акціонер Банку — OTP Bank Plc. прийняв рішення про виплату дивідендів за простими акціями у сумі 1,200,000 тисяч гривень.

Учасником Банківської Групи ТОВ «ОТП Лізинг» була отримана безвідсоткова фінансова допомога на поворотній основі, в розмірі 500,000 тисяч гривень видана компанією ТОВ «ОТП Факторинг Україна». Безвідсоткова фінансова допомога отримана строком до 30 грудня 2021 року.

Учасник Банківської Групи ТОВ «ОТП Лізинг» підписав нові кредитні угоди з «Європейським банком реконструкції та розвитку» та «OTP Finance Malta» LTD в розмірі 30,000 тисяч євро та 10,000 тисяч доларів, зі строком погашення у січні 2025 року та вересні 2021 року відповідно.